တည်ကြီးတောကျေးရွာ

ကျပ်ဆည်ကျေးရွာအုပ်စု

မလှိုင်မြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၈ - ၂၀၂၂)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

တည်ကြီးတောကျေးရွာ၊ မလှိုင်မြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ

မာတိကာ

မာတိကာ ၁

အတိုကောက်စကားလုံးများ ၅

စကားချီး ၆

တည်ကြီးတောကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ မလှိုင်မြို့နယ် ၈

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ် ၉

(၁) နိဒါန်း - ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု ၉

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်

(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ၁၁

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ ၁၁

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ

(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ ၁၄

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအားလက်လှမ်းမီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၉

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၂၁

(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်

ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၂၂
(၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့်ဉ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၃
(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်
(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း
(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ
(၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၄
(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ ၂၅
(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ
(၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၂၇
(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ ၃၀

(၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ
ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား
ဇယား ၃ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၄ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
ဇယား ၅ ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ
ဇယား ၆ ကျေးရွာ၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှု အခြေအနေ
ဇယား ၇ ကူညီ စောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၈ ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
ဇယား ၉ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု

(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁၀ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၂ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ
ဇယား ၁၄ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း
ဇယား ၁၅ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား ၁၆ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၁၈ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၁၉ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၂၀ မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၂၁ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၃ ကုန်စည် နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှု အခြေအနေ
ဇယား ၂၄ ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
ဇယား ၂၅ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့် နှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၆ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး အစီအမံများ
ဇယား ၂၇ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးစီးမှုနှုန်း
ဇယား ၂၈ ကျောင်းအပ်နှုန်း
ဇယား ၂၉ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေ
ဇယား ၃၀ ပညာရေး အခက်အခဲ နှင့် ပြဿနာများ
ဇယား ၃၁ အဖြစ်များသော ရောဂါများ
ဇယား ၃၂ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား ၃၃ သောက်သုံးရေရရှိမှု
ဇယား ၃၄ သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ
ဇယား ၃၅ ကျေးရွာ၏ လမ်း၊ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၃၆ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
ဇယား ၃၇ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
ဇယား ၃၈ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား ၃၉ ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ
ဇယား ၄၀ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၄၁ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု
ဇယား ၄၂ မူခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်း များ၊ အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား ၄၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
ဇယား ၄၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃)ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ)

ဇယား ၄၅

ကိုးကားစာရင်း

အပိုင်း (ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်

စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ပုံစံ

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ
DRD	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
HIV	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်
MADB	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
MEB	မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်
MMK	မြန်မာကျပ်
MOAlI	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
MoLFRD	မွေးမြူရေး၊ရေလုပ်ငန်းနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန
NGO	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
PRA	ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း
SLRD	ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန
STD	လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ
PTA	မိဘဆရာအသင်း
TB	တီဘီရောဂါ
VDC	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
VTDSC	ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီ

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၇/၁၈ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၂၁/၂၂ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက်လိုအပ်သော နည်းပညာများပံ့ပိုးပေးသော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာနအား အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များ နှင့်အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့်သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင် ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင်ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများစုနစ်တကျ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့်လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများကိုမသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကို အသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့အချင်းချင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းအဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး ကျွမ်းကျင်သူ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး ကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်း အချက်အလက်ရရှိနိုင်သောနေရာများမှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ အချက်အလက်များနှင့်နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပါ သည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကိုထပ်မံရရှိသည့် ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များထပ်ဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့်လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင်လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ပေါ်ပေါက်လာသည့်အခက်အခဲများ၊ ဦးစားပေးရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင်အတွင်းပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားရပါမည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့်အကဲဖြတ်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများရရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ)

သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ် အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

ဇန်နဝါရီလ၊ ၂၀၁၈

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
တည်ကြီးတောကျေးရွာ
မလှိုင်မြို့နယ်

တည်ကြီးတောကျေးရွာ သယ်ဇာတပြမြေပုံ၊ မလှိုင်မြို့နယ်

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းဆိုသည်မှာ-

ကျေးရွာဆိုသည်မှာ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံတူသူများ/နီးစပ်သူများ၊ ဆွေမျိုးမကင်းသူများ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းဆင်တူသူများ၊/နီးစပ်မှုရှိသူများ စုပေါင်းနေထိုင်ရာ နေရာကို ခေါ် သည်။ ကျေးရွာနှင့် မြို့၏ ကွာခြားမှုမှာ အချို့ကျေးရွာများမှာ တိုးတက်မှုရှိပြီး၊ ကျေးရွာ အရွယ်အစားကြီးသော်လည်း အစိုးရရုံးများမရှိ၊ အစိုးရဘဏ်များမရှိသောကြောင့် ကျေးရွာဟုသာ သတ်မှတ် ကြသည်။ မလှိုင်မြို့နယ်တွင် အစိုးရအမည်ပေါက် ကျေးရွာပေါင်း(၂၄၇)ရှိပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် မြို့နယ်ပေါင်း ၃၃၀ မြို့နယ် အတွင်း အစိုးရအသိအမှတ်ပြု ကျေးရွာပေါင်း (၆၄၈၉၉) ရှိသည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ လက်ရှိအခြေအနေမှ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အခြေအနေသို့ အစီအစဉ်တကျ ပြောင်းလဲသွားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးတွင်လည်းရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေး ဟူ၍နှစ်ပိုင်းရှိသည်။ ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အဆောက်အဦးများတိုးတက် ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့် လမ်း၊ တံတားများ ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ လျှပ်စစ်မီးရရှိလာခြင်း၊ ယာဉ်/ကား၊ စက်ကရိယာစသည်တို့ ပိုမိုခေတ်မီကောင်းမွန်လာခြင်း၊ တယ်လီဖုန်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ စာသင်ကျောင်း၊ ဆေးခန်းများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ ခေတ်မီလာခြင်း စသည်တို့ကို ဆိုလိုသည်။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အသိပညာ၊ အတတ်ပညာ၊ နည်းပညာများတိုးတက်လာခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးသည် ပိုအရေးကြီးသည်။

ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ နောင်မျိုးဆက်တွေကို မထိခိုက်ဘဲ ဖွံ့ဖြိုးခြင်းနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို အလွန်အကျွံ ထုတ်ယူအသုံးမပြုဘဲ ဖွံ့ဖြိုးမှသာ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဖြစ်သည်။

တည်ငြိမ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ မမျှော်လင့်သော ဘေးအန္တရာယ် (SCHOCK) များကို ကြန့် ကြန့်ခံနိုင်ရည်ရှိပြီး ပြန်လည် ရုန်းထနိုင်သော အရည်အချင်း (စီးပွါးရေးဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ နည်းပညာ ဗဟုသုတ၊ လူမှုရေးအရင်းအနှီး၊ အဆောက်အဦးနှင့် ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ လူစွမ်းအားအရင်း အမြစ်၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်) ရှိနေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

ယခင်ကလည်း ကျေးရွာသူ/သားများအနေဖြင့် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကို ကောင်းနိုးရာရာ လုပ်ခဲ့ကြဖူးပါသည်။ ထိုအချိန်က ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ရွေးချယ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသောအခါ ရပ်မိ/ရပ်ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး တာဝန်ရှိသူ၊ တခါတရံ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များစသည့် လူနည်းစုတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ဦးဆောင်မှုအရ ၄င်းတို့လုပ်ကိုင်လိုသောလုပ်ငန်းကိုသာ ရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။ ရပ်ရွာမှပါဝင်ရမည့်/ ထည့်ဝင်ကြရမည့် ငွေ(သို့မဟုတ်)ပစ္စည်း၊ လူအားစသည်တို့ကိုလည်း ၄င်းတို့ကသာ ဦးဆောင် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ တစ်ရွာလုံး ပါဝင်ဆွေးနွေးခွင့်၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်မရခဲ့ကြပါ။ လုပ်ငန်းတစ်ခုဆောင်ရွက် ပြီးစီးပါကလည်း ရပ်တန့်နေတတ်ပြီး ဆက်တိုက်လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်လည်း မရှိတတ်ကြပါ ။ ၂ - ၃ နှစ်ကြာမှ (သို့မဟုတ်) စိတ်ကူးပေါ် မှသာ နောက်လုပ်ငန်းတခုကို ပြန်လည်လုပ် ဖြစ်တတ် ကြသည်။ ထိုသို့အကောင်အထည်ဖော်လုပ်ခဲ့ကြသည့် လုပ်ငန်းများသည် **ကျေးရွာလုပ်ငန်းစီမံကိန်း (Village Project Plan)** ဖြစ်သည်။

ယခု ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင်လည်း ရပ်မိ/ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တောင်သူ၊ စိုက်/မွေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေတိုးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ၊ အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ်များ စသဖြင့် လူတန်းစားပေါင်းစုံ၊ အသက်အရွယ်မျိုးစုံ၊ ကျားမ အချိုးညီ ဖွဲ့စည်းသွားမည်ဖြစ်ပါ သည်။ ၄င်းအဖွဲ့

တို့၏ အကြံဉာဏ်နှင့် ဆွေးနွေးမှုမှ ထွက်ပေါ်လာသော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို မူတည်၍ လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ် သွားမည်။ လုပ်ငန်းများကို အနည်းဆုံး ၅ နှစ် ဆက်တိုက်လုပ်ဆောင်မည့် လုပ်ငန်းများကိုလည်း စဉ်ဆက်မပြတ်လုပ်ဆောင်ရန် ရေးဆွဲမှတ်တမ်းတင် ထားရှိသည်။ ဆင်းရဲသားနှင့်အဆင်းရဲဆုံးတို့၏ ထိခိုက်လွယ်မှုများ၊ အမျိုးသမီးများနှင့်လူငယ်များ၏ အခွင့်အရေးနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှု၊ ကျေးရွာ၏အခွင့်အလမ်းကောင်းများ၊ အလားအလာကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ၊ လက်ရှိအခြေအနေများ၊ လက်ရှိလူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်များနှင့် လူသားစွမ်းရည်များတည်ဆောက်ခြင်း စသည်တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားပြီး တစ်ရွာလုံးသဘောတူ ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းသည်**ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း (Village Development Plan)**ဖြစ်ပါ သည်။

၁.၂ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း အတွေ့အကြုံများကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲအကောင်ထည်ဖော်မည့် အစီအစဉ်သစ် ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကိုနိုင်ငံတော်၏ အကူအညီဖြင့်ရေးဆွဲရာ တွင် ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ် ရေးဆွဲရေး အတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကိုအလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက် များရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်းအကောင်ထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သောနည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေ ရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုအပုံအပိုး ဖြစ်စေသော အချက်များနှင့်အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလ အပြီးတွင် ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်လိုသည့် ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအနေနှင့် ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊ စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သော အရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်း များကိုလည်းဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သောအစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့်ပြည်သူ့ ဆက်သွယ်ရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏ အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏အသုံးဝင်မှုများကို သိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရခြင်း၏ **ရည်ရွယ်ချက်မှာ-**

(၁) ကျေးရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ရေးဆွဲ နိုင်စေရန်နှင့် ၄င်းတစ်ရွာလုံးသဘောတူ ပါဝင်ရေးဆွဲထားသော ကျေးရွာစီမံကိန်းကို စာအုပ်ဖြင့် စနစ် တကျ မှတ်တမ်းတင် ထားရှိရန်။

(၂) ကျေးရွာလူထုအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအား စနစ်တကျ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောက်ရွက်နိုင်ရန် စီမံကိန်းမှတ်တမ်းက လမ်းညွှန်လက်စွဲအဖြစ် အသုံးပြုရန်။

(၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတ်တမ်းအား အခြေခံပြီး မြို့နယ်အဆင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများက ၄င်းတို့၏ နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်နှင့်စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်များအတိုင်း ထင်ဟပ်စေမည့် ဦးစားပေး အစီအစဉ်များကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန်။

၁.၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း၏ အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာအတွက်အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင်ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းများကို စနစ်တကျ မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းဖြင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများ၊ အလှူရှင်များ၊ အစိုးရမဟုတ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များ၊ ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊ ဘဏ်များ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်မည်။

အစိုးရဌာနများအတွက် အသုံးဝင်မှု

အစိုးရဌာနများမှ ၄င်းတို့၏ဌာနအသီးသီးအနေဖြင့် နှစ်စဉ်စီမံကိန်းနှင့်ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်များကို ထင်ဟပ်စေမည့် လုပ်ငန်းများကို အခြေခံ၍ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲ နိုင်မည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက် မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အကူအညီများကိုစုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကိုမြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအားတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် မူဝါဒများ၊ စီမံကိန်းအသစ်များ ရေးဆွဲချမှတ်ရာတွင် မိမိတို့နိုင်ငံအတွင်းရှိ ကျေးရွာများ၏ လိုအပ်ချက် နှင့် အခြေအနေမှန်များကိုထင်ဟပ်စေမည့် မူဝါဒများကို ချမှတ်ရေးဆွဲရာတွင် များစွာ အထောက်အကူ ဖြစ်စေမည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ကုမ္ပဏီများအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ လိုလားချက်နှင့် ၄င်းတို့၏စီးပွားရေး ဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဗျူဟာမြောက် ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည်ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့်ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများအား ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ စိတ်ဝင်စားသောလုပ်ငန်းများအတွက် လိုအပ်သော မှန်ကန်သည့်ကိန်း၊ ဂဏန်းအချက်အလက်များကို အဆင်သင့်ရရှိနိုင်ပြီး အချိန်တိုအတွင်း ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် နိုင်မည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေး ဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအားသိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ဆိုင်သော ၄င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အရေးရပ်တည်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာအစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့်

အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်း ပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း စီစဉ်မှုများပြုလာနိုင်ပါမည်။

၁.၄ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းကို ၂၀၁၅ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့ပါသည်။၂၀၁၅-၂၀၁၆ခုနှစ်တွင် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် (၁၄)ခုရှိ မြို့နယ်၃၄မြို့နယ်မှ ကျေးရွာပေါင်း (၁၇၀)တွင် စမ်းသပ်ရေးဆွဲခဲ့ကြပါသည်။၂၀၁၆-၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် မြို့နယ်ပေါင်း(၂၀) မြို့နယ်မှ ကျေးရွာပေါင်း(၃၄၀)ရွာ၊ စုစုပေါင်းကျေးရွာ(၅၁၀)ရွာ၊ ရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာအနေဖြင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲပြီးဖြစ်သည့် မြို့နယ်(၂၉)မြို့နယ်မှ ကျေးရွာ (၁၅၀)ရွာ၊ ၂၀၁၇-၂၀၁၈ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် စီမံကိန်းစတင်ရေးဆွဲလျက်ရှိသော မြို့နယ်(၂၀)မှ (၆၈၄)ရွာနှင့် လူထုဗဟိုပြုစီမံကိန်းရေးဆွဲလျက်ရှိသောမြို့နယ်၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ရေးဆွဲလျက်ရှိသော မြို့နယ်များမှအပ ကျန်မြို့နယ်(၁၆၆)မြို့နယ်မှ ကျေးရွာ (၁၆၆)ရွာ၊ စုစုပေါင်းကျေးရွာ (၁၀၀၀)တွင်ကျေးရွာ(၁)ရွာလျှင် ငွေကျပ်သိန်း(၁၀၀) နှုန်း ထောက်ပံ့ပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော်စီစဉ်ထားရှိပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် မလှိုင်မြို့နယ်အနေဖြင့်လည်း၂၀၁၇-၂၀၁၈ခုနှစ်တွင် Pilotကျေးရွာအနေဖြင့်ကျေးရွာ(၁)ရွာကို ရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်တတ်နိုင်သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့်အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများ ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါသည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့်ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်းမှုရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင်ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့်လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေး အခက်အခဲ၊နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လိုအပ်ချက်များအား အများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံးဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သော အရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ကျွန်တော်တို့ တည်ကြီးတောကျေးရွာသည် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊မလှိုင်မြို့၏ အနောက် တောင်ဘက် ၁၁မိုင်ခန့်အကွာတွင် တည်ရှိပါသည်။ ကျပ်ဆည်ကျေးရွာအုပ်စု၊ တည်ကြီးတောကျေးရွာသည် ပထဝီဝင်အနေအထားအရ အရှေ့လောင်ဂျီကျွန်း(၉၉ ၄၅')၊ မြောက်လတ္တီကျွန်း(၂၀ ၂၀') ကြားတွင် တည်ရှိပါသည်။ မိုးနည်းရပ်ဝန်းတွင်ပါဝင်သည့် အပူပိုင်းဒေသဖြစ်ပါသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန်မှာ ၁၃.၃၅လက်မဖြစ်ပါသည်။ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၄၁C)ရှိပြီး အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၁၅ C)ရှိပါသည်။အရှေ့လောင်တီတွဒ် ၂၁.၆၊ မြောက်လတ်တီတွဒ်တွင် တည်ရှိပြီး တည်ကြီးတော ကျေးရွာသည် နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်းဟူ၍ ရာသီဥတုသုံးမျိုးရှိပါသည်။ တစ်နှစ်ပတ်လုံး(၇၃)ရက်ခန့် မိုးရွာသွန်းလေ့ရှိပြီး မိုးရေချိန်လက်မ ဒီဂရီတွင်ရှိပြီး အပူပိုင်းရပ်ဝန်းဖြစ်သည်။

မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေဖြင့် ပင်လယ်ရေ မျက်နှာပြင်အထက် ပေခန့်အမြင့်တွင် တည်ရှိပါသည်။ မြေအမျိုးအစားမှာလည်း သဲ၊နှုန်းမြေများ ဖြစ်သဖြင့် မြေအရည်အသွေးမှာ အသင့် အတင့်ရှိပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

ကျေးရွာသဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် သဘာဝပေါက်ပင်အနေဖြင့် ရှားပင်၊ ထနောင်းပင်၊ ကန္တာရပင်၊ ထန်းပင် စသည်တို့ရှိသော်လည်း တဖြည်းဖြည်းရှားပါးလာသဖြင့် လက်လှမ်းမှီမှုနည်းပါသည်။ ရရှိနိုင်မှုခက်ခဲသည်။သစ်၊ ထန်းအခြေခံကုန်ချော ထုတ်လုပ်ရန် ကျွမ်းကျင်မှုအားနည်းသည်။ သဘာဝတောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များအနေဖြင့် ယုန်နှင့်ငှက်မျိုးစုံ အနည်းငယ် တွေ့ရှိနိုင်သော်လည်း ရရှိနိုင်မှု၊ လက်လှမ်းမီမှုနည်းသည်။ သဘာဝဆေးဖက်ဝင်အပင်အနေဖြင့် ရှားစောင်းလက်ပတ်၊ သနပ်ခါး စသည်တို့ အနည်းငယ်ထွက်ရှိသော်လည်း သုံးစွဲရမည့်နည်းပညာ၊ ဗဟုသုတနည်းပါးခြင်းတို့ကြောင့်မြန်မာတိုင်းရင်းဆေးအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။၄င်းသဘာဝအရင်းအမြစ်များကိုဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်အသုံးပြုနိုင်ရန်ဗဟုသုတနှင့် နည်းပညာအားနည်း နေကြပါသည်။ ဓာတ်သတ္တုများနှင့် အခြားသဘာဝရင်းမြစ်များ မထွက်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ကျွန်တော်တို့ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၁၉၂)အိမ် မှ လူဦးရေပေါင်း (၁၁၀၂ဖ)ဦး (က၅၁၃+မ၅၁၃) ရှိသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၅)ဦးရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံနှုန်းဖြစ်သော တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှ လူဦးရေတိုးပွါးမှု ၅ယောက်နှုန်းရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ ၇၈၁ ဦး (၇၆.၁၂%) ရှိပြီး၊ မှီခိုသူဦးရေမှာ ၇၃ ဦး (၇.၁၂ %) သာရှိသောကြောင့် ကျေးရွာ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ အသင့်အတင့်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၄င်းအလုပ်လုပ်နိုင်သောသူများကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်မည် ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလားအလာကောင်းများရှိပါသည်။ တစ်နှစ်အောက် လူဦးရေမှာ ၁၁ ဦး(၁.၀၇%) သာရှိသဖြင့် လူဦးရေမွေးဖွါးနှုန်း နည်းသည်ကိုတွေ့ရသည်။ တစ်နှစ်နှင့် ၅ နှစ်အောက် လူဦးရေ ၃၁ ယောက် (၃.၀၂%) ရှိသဖြင့် ၅ နှစ်အောက် ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကို အတိအကျသိရှိနိုင်သည်။ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်း ကျောင်းနေအရွယ်လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေအရွယ် ကလေးတိုင်းကျောင်းနေနိုင်ခြင်း ရှိမရှိကိုအလွယ်တကူ နှိုင်းယှဉ်သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ၆၀ နှစ်နှင့်အထက် သက်ကြီးရွယ်အို ၇၃ယောက် (၇.၁၂%) ရှိသဖြင့် ကျန်းမာရေးအခြေအနေ အသင့်အတင့် ရှိကြောင်း ခန့်မှန်း သိရှိနိုင်ပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

ကျေးရွာ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းမှာစိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး ကျေးရွာရှိ အိမ်ခြေစုစုပေါင်း (၁၉၃) အနက် စိုက်ပျိုးရေးကိုအဓိကလုပ်ကိုင်သူ (၁၁၃) အိမ်ထောင်စုရှိပြီး မွေးမြူရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု (၁)အိမ်ထောင်စုရှိသည်။ ၄င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစုဝင် လုပ်အားမှာ (၂၆၅)ဦးရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှ မိသားစုဝင်လုပ်အားအနေဖြင့်(၁.၃၈) ယောက်နှုန်း အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၁) ဦး၊ လက်သမား၊ပန်းရံလုပ်ငန်းတွင် အဓိကလုပ်ကိုင်သူ (၁)ဦး၊ တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၄)ဦး၊ လက်လီလက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး လုပ်ငန်းတွင် အဓိကလုပ်ကိုင်သူ (၁) ဦး၊ တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၂) ဦး၊ ဟိုတယ်နှင့်စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၁၀)ဦး၊ပို့ဆောင်ရေး၊သိုလှောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၁)ဦး၊ ကျောင်း ဆရာ/ဆရာမအဓိကလုပ်ကိုင်သူ (၁)ဦး၊တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၄)ဦး၊စုစုပေါင်း တွဲဖက်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ အရေအတွက် (၈)ဦး တွေ့ရသဖြင့် ဆင်းရဲသား မိသားစုများနှင့် အဆင်ပြေမိသားစုများမှာ

လုပ်ငန်းတစ်မျိုးထက်ပို၍(သို့မဟုတ်)လူတစ်ဦးတည်းကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများကိုလုပ်ငန်း တစ်မျိုးထက်ပို၍ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ၄င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစုဝင် လုပ်အားမှာ(၃၆၁)ဦးရှိသည်ကိုလေ့လာတွေ့ရှိ ရသည်။ရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သူဦးရေ(၇၈၁)ဦးရှိသော်လည်း တကယ်အလုပ်လုပ်သူ(၃၆၁)ဦး ၊ အထက်တန်းကျောင်းနေ (၁၅) ဦး၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတက်နေသူ (၂၁) ဦး၊ စုစု ပေါင်း(၃၉၇)သာ ရှိသေးသဖြင့် ကျန်အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်(၃၈၄)ဦးမှာ အလုပ်လက်မဲ့/အလုပ် မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား(၃)မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာ လုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏အများဆုံးလုပ်ခမှာ(၃၀၀၀)ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ(၂၀၀၀)ကျပ်ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးများ၏အများဆုံးလုပ်ခမှာ (၂၀၀၀) ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ(၁၅၀၀) ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်အားခမှာ (၄၀၀၀)ကျပ်နှင့်အနည်းဆုံးလုပ်အားခမှာ(၃၀၀၀)ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံးလုပ်အားခမှာ(၂၅၀၀)ကျပ်နှင့် (၂၀၀၀)ကျပ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဆောက်လုပ်ရေးပန်းရံ၊ လက်သမားလုပ်ငန်းတွင်တွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ(၅၀၀၀) ကျပ်နှင့်အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ(၄၀၀၀)ကျပ်ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရသည်။

လက်လီလက်ကားရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းတွင်အမျိုးသမီးများ၏အများဆုံးလုပ်အားခမှာ၃၀၀၀ကျပ် နှင့်အနည်းဆုံးလုပ်အားခမှာ (၂၅၀၀)ကျပ်ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင်မြေယာမဲ့(၃၉)အိမ်ထောင်စု(၂၀.၃%)၊(၂.၅)ဧကအောက် ဆင်းရဲသားတောင်သူ(၄၁) အိမ်ထောင်စု (၂၁.၄ %)၊(၂.၅) ဧကနှင့်(၅) ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူငယ် (၃၀)အိမ်ထောင်စု (၁၅.၆%) ၊ (၅)ဧကနှင့်(၁၂.၅)ဧကအကြား ပိုင်ဆိုင်သူ အလယ်အလတ်စားတောင်သူ(၇၀) အိမ်ထောင်စု(၃၆.၅%)နှင့် (၁၂.၅)ဧကအထက် ပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူကြီး(၁၂)အိမ်ထောင်စု(၆.၂%)ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ တောင်သူကြီးအရေအတွက်မှာ(၁၂)အိမ် (၆.၂%)သာ တွေ့ရသည်။ ကျန်မြေယာမဲ့ ၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူနှင့် တောင်သူငယ်မိသားစုများမှ ၄င်းတောင်သူ ကြီးများ၏ စိုက်ပျိုးမြေများတွင် နေ့စား အင်္ဂါးလုပ်ကိုင်ကြရသည်။

ကျေးရွာတွင် ထွန်စက်(၂)စင်း၊ လက်တွန်းထွန်စက်(၃)စီးရှိပြီး ပဂ္ဂလိကပိုင်များသာဖြစ်သည်။ လယ်ယာ သုံးစက်ကရိယာများမှာလည်း အသေးစားများသာဖြစ်သောကြောင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သာ အသုံးပြုနိုင်ပြီး တောင်သူကြီးများမှ အလုပ်အားမှသာ အင်္ဂါးလိုက်လေ့ရှိသည်။ကျေးရွာအနေဖြင့် စက်ကရိယာလုံလောက်မှု မရှိသောကြောင့်စိုက်ပျိုးချိန်နောက်ကျမှစိုက်ပျိုးရသဖြင့်စက်ကိရိယာများအရစ်ကျရောင်းချပေးလျှင်အဆင်ပြေနိုင်သည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့် သတ်မှတ်ရာတွင် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ငန်းသုံး စက်ကိရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပစ္စည်းများပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်အခြေအနေသည် အရေးပါသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ကျေးရွာ၏ဥစ္စာဓနအဆင့်ကို အဆင့်(၄)ဆင့် သတ်မှတ်ထားသည်။ ကျေးရွာတွင် အဆင့်(၃)မိသားစု ၄၉ (၃၀.၁%)အိမ်နှင့် အဆင့်(၄)မိသားစု ၇၄(၄၅.၄%)အိမ် စုစုပေါင်း (၁၂၃)အိမ်ထောင်စုမှာ (၃)လအောက်ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ပြီး လုပ်အားခကြိုယူခြင်း၊ ငွေတိုးပေးသူများမှချေးယူခြင်း၊ ဈေးဆိုင်များတွင် အကြွေးယူစားပြီးပြန်လည်ဆပ်ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းကြသည်။.

မိသားစုစောင့်ရှောက်မှု မရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို အမျိုးသမီး(၆)ဦးရှိပြီး ရပ်ရွာမှ စောင့်ရှောက်မှုပေးကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ကျေးရွာတွင်ဆင်းရဲ၍ မိသားစုများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင်အိမ်ထောင်စု(၃)စုရှိပြီး ၄င်းကောင်း တို့သည် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/တစ်ခုလပ်ဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စုမှာ (၅)အိမ်ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ရိက္ခာပျက်လက်ပါက ရက်ဆွေရပ်မျိုးနှင့် အိမ်နီးချင်း

များမှ ကူညီပေးကြသည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကျပြီး အစားအစာကို အနည်းဆုံး အကြွေးဝယ်ယူစားသောက်နိုင်ကြသည်။ ကလေးငယ်အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ ကျေးရွာတွင်ကျေးရွာသူ/သားများ ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြသည်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျောနှင့်သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါမှာ နှစ်စဉ်ဖြစ်ပွားမှု အနည်းငယ်ရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ရွာတွင်း ရေဆိုးထုတ်မြောင်းသည် စီးဆင်းမှုမရှိ၊ ရေဝပ်နေသောကြောင့် ခြင်များပိုမိုပေါက်ဖွားလျက်ရှိသဖြင့် ကျောက်စီနံရံရေဆိုးထုတ်မြောင်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ကျေးရွာတွင်အဖြစ်များသော ရောဂါများမှာ သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါ၊ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျောရောဂါ၊တီဘီ၊ဆီးချိုသွေးတိုးရောဂါတို့ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများမှာ ဆီးချိုသွေးတိုးအဖြစ်များပါသည်။ နေ့စဉ်သုံးစွဲနေသော အစာအစားများမှာသန့်ရှင်မှုနည်းပါးခြင်း၊ စားသုံးဆီများမသန့်ခြင်း၊ အော်ဂဲစ်နစ် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ မရှိခြင်း၊ကြီးထွားဆေးများဖြင့်ပြုလုပ်ထားသောအသားငါးများစားသုံးနေရခြင်း၊ ဓါတုပစ္စည်းဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော အသီးများစားသုံးနေရခြင်း၊ ဟင်းခတ်မှုန့်၊ အချိုမှုန့်များ အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း၊ ကျန်းမာရေးဗဟုသုတ အားနည်းခြင်းကြောင့် ကျန်းမာရေး အားကစားပစ္စည်းကိရိယာ မရှိခြင်းကြောင့်ရောဂါများဖြစ်ပွားမှုရှိပါသည်။ အာဟာရချို့တဲ့မှုမရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာ၏အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများမှာ စိုက်ပျိုးရေး၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း များတွင် အလုပ်သမားအဖြစ်လုပ်ကိုင်ကြပြီး ကျေးရွာ၏ အိမ်ထောင်စု(၁၉၂)စုအနက် စိုက်ပျိုးရေး အဓိကလုပ်ကိုင်သူ (၁၁၃)အိမ်ထောင်စု၊စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်သူအိမ်ထောင်စု (၆၅)၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွင် လုပ်ကိုင်သူ(၁)အိမ်ထောင်စု၊ တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု(၅)စု၊ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု(၁)စု၊ ဆောက်လုပ်ရေးပန်းရံ၊ လက်သမားအိမ်ထောင်စုကိုယ်ပိုင်(၁)စု၊ နေ့စားလုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု(၇)စု တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု (၄)စု ၊ စက်ကိရိယာပြုပြင်ခြင်းလုပ်ငန်း တွဲဖက် လုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု(၁)စု၊ လက်လီ/လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး လုပ်ကိုင်သူအိမ်ထောင်စု(၁)စု၊တွဲဖက် လုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု(၂)စု၊ ဟိုတယ်နှင့်စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူအိမ်ထောင်စု (၁၀)စု၊ ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူအိမ်ထောင်စု(၁)စု၊ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူများအိမ်ထောင်စု(၅)စု ၊ ပညာရေးဝန်ထမ်းအိမ်ထောင်စု(၅)စု ရှိပါသည်။အိမ်များတွင် အငှားလိုက်သူများနှင့် အမျိုးအမည်မဖော်ပြနိုင်သောလုပ်ငန်းများတွင်အဓိကလုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု(၃)စု၊ တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၁၄)စုရှိပါသည်။၄င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစုဝင်လုပ်အားမှာ(၃၆၁)ဦးရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှမိသားစုဝင် လုပ်အားအနေဖြင့်(၂)ယောက်နှုံး အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကိုတွေ့ရသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်(၇၈၁)ဦး ရှိသော်လည်း အလုပ်လုပ်နေသူ(၃၆၁)ဦး၊ အထက်တန်းကျောင်းနေ(၁၅)ဦး၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတက်နေသူ(၂၁)ဦး၊ စုစုပေါင်း(၃၉၇)သာ ရှိသေးသဖြင့် ကျန် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် (၃၈၄)ဦး မှာ အလုပ်လက်မဲ့/ အလုပ်မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံးစံများအရ ကျားမခွဲခြားဆက်ဆံမှုအနေဖြင့် ကြီးမားသော ပြဿနာများ၊ ကျားနှင့်မအကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ကိစ္စများမတွေ့ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့် အခွင့်အရေးတူညီစွာ ရရှိသည်ဟု ယေဘုယျပြောနိုင်ပါသည်။ သို့သော်ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းခြင်း၊အရေးပါသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့်အခါတွင်လည်း အစည်းအဝေးခေါ်ယူ၍ အများဆန္ဒသဘောတူ ဆုံး

ဖြတ်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ၌ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီး များတက်ကြွစွာပါဝင်လိုသော်လည်း အမျိုးသမီးများခေါင်းဆောင်ပါဝင်ခွင့် မရပါ ။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများတက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်မှ ညွှန်ကြားမှုရှိပါသည်။အမျိုးသမီးရေးရာအကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့်တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် အမျိုးသမီးများ၏ အသိအမြင် အားနည်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးဆိုင်ရာ အသိပညာပေးသင်တန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးလျှင်အဆင်ပြေနိုင် ပါသည်။

၄။ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်း(၄)ဖွဲ့ရှိသည်။၄င်းတို့အနက် စီးပွားရေးအရင်းခံသောအဖွဲ့(၁)ဖွဲ့၊ ဘာသာရေးကိုအခြေခံသောအဖွဲ့(၁)ဖွဲ့၊ ကျန်းမာရေးကိုအခြေခံသောအဖွဲ့(၁)ဖွဲ့၊ ပညာရေးကိုအခြေခံသောအဖွဲ့(၁)ဖွဲ့၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့(၁)ဖွဲ့ရှိပါသည်။၎င်းအဖွဲ့(၅)ဖွဲ့အနက် ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်အရလူထုကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့မှာ(၄)ဖွဲ့ရှိပြီးကျန်(၁)ဖွဲ့မှာပြင်ပမှမူအရဖွဲ့စည်းထားသောအဖွဲ့ဖြစ်သည်။၎င်းအဖွဲ့သားများသည်တာဝန်ယူမှုတာဝန်ခံမှုအပြည့်အဝရှိကြသည်။အထူးလှုံ့ဆော်ရန်မလိုဘဲစည်းလုံးမှု၊တက်ကြွမှု၊ အပြည့်အဝရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာတွင်ပြည်တွင်း/ပြင်ပဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့်ဆက်စပ်မှုမရှိ၊အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှုမှာယာမြေ(၉၄၀)ဧကရှိပြီး စုစုပေါင်းစိုက်ပျိုးမြေ (၉၄၀)ဧကရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအားလုံး၏ မြေအရည်အသွေးမှာ အသင့်ရှိပြီး မိုးရေကိုသာအားကိုးစိုက်ပျိုးကြရသည်။ ကျေးရွာ၏အဓိက စိုက်ပျိုးသောသီးနှံများမှာ ပဲစင်းငုံ၊ မြေပဲ၊ ပြောင်းနှင့် နှမ်းတို့ဖြစ်သည်။ပဲစင်းငုံသီးနှံအား ကဆုန်လတွင်စတင် စိုက်ပျိုးပြီး တပိုတွဲလတွင်ရိတ်သိမ်းပါသည်။ နှမ်းသီးနှံအား ကဆုန်လတွင်စတင်စိုက်ပျိုးပြီး ဝါခေါင်လတွင် ရိတ်သိမ်းပါသည်။မြေပဲသီးနှံအား တော်သလင်းလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီးနတ်တော်လတွင် ရိတ်သိမ်းပါသည်။ပြောင်းသီးနှံအား ဝါခေါင်လတွင်စတင်စိုက်ပျိုးပြီး တပိုတွဲလတွင် ရိတ်သိမ်းပါသည်။ ပဲစင်းငုံသီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး(၅)တင်းမှ အနည်းဆုံး(၂)တင်းရှိသည်။ နှမ်းသီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး (၄)တင်းမှ အနည်းဆုံး(၁)တင်း၊ တစ်ဧကပျမ်းမျှထွက်နှုန်းမှာ (၃)တင်းထွက်သောကြောင့် အထွက်နှုန်းနည်းသည်။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ပတ်သက်၍ လိုအပ်သောမျိုးကောင်းမျိုးသန့်များကို လိုသလောက်အချိန်မီအလွယ်တကူ မရရှိနိုင်ပါ။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများ လည်းမရရှိနိုင်ပါ။စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများ အားနည်းခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးပစ္စည်းများ မှလည်းချိတ်ဆက်၍ မိမိတို့ရောင်းရရေးသာ အလေးထားကြသည်။ တောင်သူအများစုသည် လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်အတွက် အလုပ်သမားမလုံလောက်မှု ပြဿနာကို ရင်ဆိုင်တက်ရပြီး လုပ်အားခပိုမိုပေးမှ အလုပ်သမားများကိုငှားရမ်း ရရှိနိုင်ကြကာကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားရသည်။ တောင်သူများသည်တခါတရံတွင် မိုးရွာသွန်းမှုမညီမျှမှုနှင့်ရင်ဆိုင်ရသည်။ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုကြောင့်သီးနှံများတွင်ဖျက်ပိုးများကျရောက်လျှင်နည်းပညာအားနည်းခြင်းကြောင့် သီးနှံများအထွက်နှုံးနည်းသည်။သီးနှံများရောင်းချရာတွင် စျေးကွက်တည်ငြိမ်မှုမရှိခြင်းကြောင့် အမြတ်ရရှိမှု နည်းပါးသည်။ တောင်သူများအနေဖြင့် ထိရောက်သော စိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာ စနစ်ကိုလိုလား နေကြသည်။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာတွင် ထွန်စက်(၂)စင်း ၊ လက်တွန်းထွန်စက်(၃)စီး၊ ခွေလှေစက်(၁)စီး၊ ရေစုပ်စက်(၇)စီး၊ မြက်ရိတ် စက်(၁)စီးတို့ ရှိပြီး ပုဂ္ဂလိကပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများမှာလည်း

အသေးစားများသာ ဖြစ်သောကြောင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သာ အသုံးပြုနိုင်ပြီး တောင်သူကြီးများ အလုပ်အားမှသာ အငှါးလိုက်လေ့ ရှိသည်။ကျေးရွာအနေဖြင့်စက်ကရိယာလုံလောက်မှုမရှိပါ သောကြောင့် စိုက်ပျိုးချိန်နောက်ကျမှ စိုက်ပျိုးရသဖြင့် စက်ကိရိယာများ အရစ်ကျရောင်းချပေးလျှင် အဆင်ပြေနိုင်သည်။

ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ(၂၀၉)အိမ်ထောင်စုသာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေဖြင့် မွေးမြူကြသည်။ မွေးမြူထားသောအကောင်ရေမှာခိုင်းနွား(၂၀၂)ကောင်၊နို့စားနွား(၆၄)ကောင်၊ဆိတ်(၂၂၉)ကောင်၊သိုး(၁)ကောင်၊ ဝက်(၃၄)ကောင်၊ကြက်(၃၈၇)ကောင် မွေးမြူကြသည်။တိရိစ္ဆာန်ရောဂါများ အထူးအဖြင့် ခွာနာလျှာနာ၊ ကြက်တုပ်ကွေး၊ ဝက်နာရောဂါများဖြစ်ပြီး ရောဂါကြောင့်သေဆုံး ပျက်စီးမှုများ ရှိတတ်သည်။ နည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှုကိုမြို့နယ်တိမွေး/ကုဉီးစီးဌာနမှရရှိနိုင်သော်လည်းဝန်ထမ်းမလုံလောက်မှုကြောင့်လွှမ်းခြုံဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှုအားနည်း သည်။မွေးမြူရေး၏အဓိကအခက်အခဲမှာ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုအခက်အခဲ၊ ချေးငွေမရရှိမှု၊ မျိုးကောင်း မျိုး သန့် လက်လှမ်းမီမှုမရှိ၊ အမြတ်အစွန်း ရရှိမှုအခြေအနေ၊ သားငါးရောင်းချရာတွင် သားသတ်လိုင်စင် ရရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုခံရပြီး၊ လိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိခြင်းကြောင့် လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့် မရ ကြပါ။

သတ္တုမြေကိုစားကျက်မြေတိုးချဲ့နိုင်ပါသည်။ မွေးမြူရေးအတွက် ရေလုံလောက်မှုရှိသည်။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် မျိုးတိရိစ္ဆာန်များကို ဒေသအတွင်း ဆက်သွယ်ရရှိနိုင်သည်။ မွေးမြူရေးအတွက်လိုအပ်သော သွင်းအားစုများကို အလုံအလောက်ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။ တိမွေးကုဉီးစီးဌာနရှိသည်။ ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ မွေးမြူရန် အိမ်ခြံဝန်းအလုံအလောက်ရှိသည်။

မျိုးကောင်းမျိုးသန့် ရရှိရန် အခက်အခဲရှိသည်။ မွေးမြူရေးချေး ငွေမရှိ။ နှစ်စဉ် ရာသီရောဂါများ ဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ရှိပြီး နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုအချိန်မီမရ၊ကာကွယ်ဆေးထိုးလေ့မရှိသောကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုလည်း လုံလောက်မှုမရှိ။ ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသော်လည်း လိုင်စင်မရှိသဖြင့် လွတ်လပ်စွာ ရောင်းဝယ်ခွင့်မရှိ၊ ဈေးကောင်းမရကြပါ၊ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းကို ခံကြရသည်။

ကျေးရွာတွင်အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်၍အိမ်တွင်းမှုလုပ်ငန်းမရှိပါ။အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများမှာ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းတွင် နေ့စားသွားရောက်လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ ဆီစက်၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ၊ မုန့်ဆရာ၊ စားပွဲထိုး၊ ကားမောင်း၊ဈေးဆိုင်နှင့်အိမ်အကူလုပ်ငန်းတို့ရှိသည်။၄င်းလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ရာတွင် လည်း အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေပုံမှန်မရရှိခြင်း၊ လုပ်အားခနည်းခြင်းတို့ကြောင့် ဝင်ငွေနည်းပါးသည်။ပြည်သူ့ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းတွင် အုပ်ချုပ်ရေး(၁)ဦး၊ ရဲ(၁)ဦး၊ အခြားဝန်ထမ်း(၃)ဦးနှင့် ပညာရေးတွင် ဆရာမ(၄)ဦးရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင်အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့်အသက်မွေးဝမ်းပညာကျွမ်းကျင်မှုလည်းနည်းပါးသည်။အရင်းအနှီးလည်းနည်းပါးပြီးချေးငွေလည်းလက်လှမ်းမမီကြပါ။အသက်မွေးဝမ်းပညာသင်တန်းများတက်ရောက်ရန်နှင့်လုပ်ငန်းထူထောင်ရန် လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်းအနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။ နယ်မြေအေးချမ်းပြီး လွတ်လပ်စွာသွားလာ၊ ရောင်းဝယ်နိုင်သည်။ဈေးကွက်ချိတ်ဆက်မှု ရှိသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့် ကောင်းမွန်သည်။ဆိုင်ကယ်ကယ်ရီ၊ ဈေးရောင်း၊ မိတ္တူစက်ပြင်၊ ဆိုင်းဆရာ စသည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းအချို့လုပ်ကိုင် စားသောက် ကြသည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။

(ဃ) သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်နှင့်သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာတွင်ကျောက်ကုန်းမြေအမျိုးအစားဖြစ်ပြီးမြေသားဖွဲ့စည်းပုံညံ့ပါသည်။၄င်းအပြင်ခါတ်မြေဩဇာများအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းနှင့်စိုက်နည်းစနစ်မှားယွင်းမှုကြောင့်လည်း မြေဆီဩဇာ အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်ပါသည်။

အပင်မျိုးစိတ်အနည်းငယ်တွင် ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းပြီး ထုတ်ယူသုံးစွဲမှုများသည်။တောင်သူများအနေဖြင့်ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်မှုတွင် အလယ်အလတ်အနေအထားတွင်ရှိပြီး အသင့်အတင့် ကျရောက်

ပါသည်။စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်းပလပ်စတစ်အိတ်ခွံ၊ပုလင်းခွံ၊ဗူးခွံများကိုစနစ်တကျမစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှုမြင့်သည်။သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

ရေအရင်းအမြစ်နေဖြင့်လည်းမိုးရေကိုသာအားကိုးနေရပြီးအလယ်အလတ်အနေအထားတွင်ရှိသည်။မြေအောက်ရေတူးဖော်ရရှိနိုင်ပါသည်။

ငါးမျိုးကွဲများရရှိမှုမရှိပါ။အခါအားလျော်စွာကျရောက်တက်သောမိုးခေါင်ခြင်းကသဘာဝဘေး အန္တရာယ်တစ်ရပ် အနေဖြင့် ရှိနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

(ငါ) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာတွင်အစိုးရငွေချေးစနစ်နှင့်ပတ်သက်၍ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှငွေချေးစနစ်ရှိသည်။ချေးငွေကာလမှာဖလဖြစ်သည်။အတိုးနှုန်းမှာ(၀.၇၅%)ဖြစ်သည်။မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများထံမှချေးငွေရှိပြီးအတိုးနှုန်းမှာတစ်လ ၅%ဖြစ်ပါသည်။အပေါင်ခံပစ္စည်းမလိုအပ်သော်လည်းဆင်းရဲသောကြောင့်ယုံကြည်မှုအားနည်းပြီးလူတိုင်းမရနိုင်၊ အလုံအလောက်မရ၊လိုအပ်ချိန်မရနိုင်ပါ။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာတွင် အလယ်တန်းကျောင်း ရှိပါသည်။ပင်မကျောင်းဆောင်(၇၂ပေ×၃၆ပေ×၁၂ပေ)၊တိုးချဲ့ဆောင် – ၁(၃၆ပေ×၁၈ပေ×၁၂ပေ)၊တိုးချဲ့ဆောင် – ၂(၃၀ပေ×၁၆ပေ×၁၂ပေ) ဖြစ်ပါသည်။သွပ်မိုး၊ အုတ်နံရံကာ၊အုတ်ခင်းဖြစ်ပါ သည်။ကျောင်းတွင်ပရိဘောဂ လုံလောက်မှု မရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှုအနေဖြင့် ကျေးရွာအလှူရှင်များမှ ကျွေးမွေးကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

ကျောင်းဆရာ အရေအတွက်မှာ အစိုးရခန့် ကျား(၄)ဦး၊ မ(၇)ဦးစုစုပေါင်း(၁၁)ဦး ရှိပါသည်။ တပည့်/ဆရာ အချိုးမှာ(၄၀:၁)အချိုးဖြစ်သောကြောင့် ဆရာလုံလောက်မှုရှိပါသည်။ မိဘဆရာအသင်း၏ လှုပ်ရှားမှုမှာ စိတ်ဝင်စားမှု ရှိပြီးတက်ကြွစွာလှုပ်ရှားကြပါသည်။ကာကွယ်ဆေး တစ်နှစ်(၃)ကြိမ် ပုံမှန် ထိုးပေးသည်။ အာဟာရပညာပေး ဝန်ဆောင်မှုမရကြပါ။

ကျေးရွာတွင်ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းမရှိပါ။လက်ရှိကျေးရွာတွင်အရန်သားဖွါးဆရာမ(၁)ဦးသာခန့်ထားပေးသောကြောင့်ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု၊နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုနှင့်ကျန်းမာရေးပညာပေးများလုံလောက်မှုမရှိပါ။သားဖွါးဆရာမ တစ်ရွာတစ်ဦး ခန့်ထားပေးရန်(သို့မဟုတ်)အရံသားဖွါးသင်တန်းပေးရန်လိုအပ်သည်။ကျေးရွာအတွင်း ကျန်းမာရေးအသုံးအဆောင်နှင့် ဆေးဝါးပြည့်စုံမှုမရှိ။အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက (၁၃)မိုင်ဝေးသော မလှိုင်ဆေးရုံနှင့်(၄)မိုင်ခန့်ဝေးသောကျောက်တန်းတိုက်နယ်ဆေးရုံသို့ သွားရောက်ရပါသဖြင့် အရေးပေါ်ယာဉ်/လူနာတင်ယာဉ် မရှိသည့်အတွက် အခက်ကြုံရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဆေးထိုး၊ ဆေးသောက်ရောဂါများကို ဒေသခံများအနေဖြင့်ကျန်းမာရေးသင်တန်းများပို့ချသင်ကြားပေးလျှင် ပို၍ အဆင်ပြေ နိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ရေတွင်း(၂)တွင်း၊ သောက်ရေအတွက် အဝီစီတွင်း(၃၀)တွင်း(စက်တပ်)၊ ရေကန်(၄)ကန်ရှိပါသည်။နွေရာသီတွင် သောက်သုံးရေ အခက်အခဲကြုံတွေ့ရပါသည်။ကန်ရေ၊ ချောင်းရေ၊ မိုးရေလှောင်ကန်များသည်နွေရာသီတွင်ခန်းခြောက်ခြင်း၊မိုးရာသီတွင်လုံလောက်စွာသိုလှောင်ထားနိုင်ခြင်းမရှိခြင်း၊ကန်အရွယ်အစားသေးငယ်ခြင်းတို့ကြောင့်တိရိစ္ဆာန်များအနေဖြင့်သောက်သုံးရေလုံလောက်မှုမရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ကျေးရွာအတွက် ရေချိုသောက်ရေတွင်းတူးဖော်ပေးလျှင် အဆင်ပြေနိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင်အိမ်ထောင်စု(၁၉၂)အိမ်ရှိသော်လည်း ယင်လုံအိမ်သာ (၁၈၆) လုံးရှိပြီး စနစ်တကျသုံးစွဲခြင်းလည်းမရှိ၊အမှန်တကယ်လည်း ယင်လုံမှုမရှိကြပါ။သန့်ရှင်းမှုလည်းမရှိကြပါ။တွင်းဇလား အိမ်သာ(၅)လုံး၊ ရေဆွဲ အိမ်သာ(၁)လုံးရှိပါသည်။

(ဆ)လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့် အနေအထား သီးသန့်မရှိပေ။သူတို့သည်ကျေးရွာရှိလူမှုရေးလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်တက်ကြွစွာဆောင်ရွက်မှုရှိပြီး ဘာသာရေးလုပ်ငန်းတွင် စိတ်ပါဝင်စားမှုတက်ကြွမှုရှိပါသည်။လူငယ်များအတွက် အားကစားသီးသန့်မရှိခြင်းကြောင့် အလုပ်လုပ်ပြီးပြန်လာသည့်အခါ အရက်ဆိုင်၊ ဘီယာဆိုင်များတွင် အပန်းဖြေခြင်းဖြင့် ပျက်ဆီးနေသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ အားကစားကွင်းများလုပ်ဆောင်ပေးလျှင်အပန်းဖြေစရာရရှိပြီး လူငယ်များပျက်စီးနေမှုများ ပျောက်ကွယ်သွားနိုင်ပါသည်။ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက်ဆောင်ရွက်သည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ သီးသန့်ဖော်ဆောင်ခြင်း မရှိသေးချေ။ အိမ်တိုင်းလိုလို အခမဲ့ရုပ်သံလိုင်းများလွှင့်ပေးလျှင်အဆင်ပြေနိုင် သည်။အားကစားနှင့်အားကစားပစ္စည်းများတွင်လည်းလက်လှမ်းမီမှုအားနည်းပြီး ကျေးရွာတွင်အားကစားကွင်းမရှိပါ။အားကစားပစ္စည်းပြည့်စုံမှု မရှိကြပါ။နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပလေ့မရှိကြပါ။ယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းခြင်း နှင့်ရိုးရာပွဲများ ထိန်းသိမ်းမှုလည်းအားနည်းနေကြပြီ ဖြစ်သည်။ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအနေဖြင့်နှစ်စဉ် သင်္ကြန်အကပွဲကိုကျင်းပပါသည်။ ကျေးရွာတွင်စာကြည့်တိုက်ရှိသော်လည်းလူငယ်များမှာစာပေလေ့လာမှု၊ဗဟုသုတနည်းပါးသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ဖုန်းများကို လူငယ်တိုင်းလိုလို ကိုင်ဆောင်ပြီး အင်တာနက်အသုံးပြုကြသော်လည်း ဖေ့စ်ဘုတ်၊ ဗိုက်ဘာတို့ကိုသာအများဆုံးအသုံးပြုကြပြီး အရေးကြီးသော စီးပွါးရေး၊ပညာရေး၊နိုင်ငံရေး၊ သတင်းတို့တွင်လေ့လာမှု အားနည်းနေသေးသည်။အင်တာနက်ဝက်ဆိုက်များ ဝင်ရောက်လေ့လာရန်လည်း ဗဟုသုတနည်းနေသေးသည်။

(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦး - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးထုတ်ကုန်များအတွက်ကျေးရွာအတွင်းနှင့်(၁၁)မိုင်ခန့်ကွာဝေးသောမလှိုင်မြို့စျေးတို့တွင် စျေးကွက် အလုံအလောက်ရှိသည်။ ကုန်စိမ်းနှင့် သားငါး၊ အခြားလူသုံးကုန်ပစ္စည်းများကို မလှိုင်စျေးတွင် အလွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပြီး၊ မလှိုင်မြို့သို့ ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်ကယ်၊ ဆိုင်ကယ်တက္ကစီ၊ ရွာမှ ပြေးဆွဲသောလိုင်းကားစသည်တို့ဖြင့်သွားရောက်ဝယ်ယူကြရသည်။ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည့်အများသုံးယာဉ်မရှိပါ။

ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းမှာ(၃)မိုင်(၂)ဖာလုံအကွာအဝေးရှိပြီး၊လမ်းအခြေအနေမှာ မြေသားလမ်းကြမ်းဖြစ်သောကြောင့် ရာသီမရွေးသွားလာနိုင်ခြင်းမရှိဘဲ မိုးရာသီတွင် အလွန်ဆိုးရွားနေပါသည်။ကျေးရွာတွင်းလမ်းများမှာ(၂)မိုင်ခန့်ရှည်လျားပြီးမြေသားလမ်းများဖြစ်ခြင်းကြောင့်မိုးရာသီတွင် သွားလာရန် ခက်ခဲသည်။

ကျေးရွာတွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် စက်ဘီး(၅)စီး၊ ဆိုင်ကယ်(၉၆)စင်း၊ ကား(၃)စင်း၊ နွားလှည်း(၃၄)စီး နှင့် ထော်လာကျီ(၁)စီး ရှိပြီး အများစုမှာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သွားလာရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် ဆိုင်ကယ်ကို အများစု အသုံးပြုကြသည်။

ကျေးရွာတွင်မဟာဓာတ်အားလိုင်းမှ လျှပ်စစ်မီးမရရှိသေးပါ။ဆိုလာမီးအသုံးပြုသူ(၁၄၁)အိမ်၊ ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင် အသုံးပြုသူ(၁၁)အိမ် နှင့်ကျန်အိမ်ထောင်စု(၄၁)အိမ်သည် ဓါတ်ခဲနှင့်ဖယောင်းတိုင်မီးကို အသုံးပြုကြသည်။ ဆိုလာမီးသည်မိုးအုံလျှင် မီးအာနည်းခြင်း၊ ထမင်း၊ ဟင်းချက်ရန်သုံးစွဲလို့မရ၊ ကလေးများစာကျက်လျှင် အခက်အခဲရှိခြင်း၊ဖယောင်းတိုင်သည်ကျန်ကုန်ကျ စရိတ်များခြင်း၊ မီးဘေးအန္တရာယ် စိုးရိမ်ရပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာနှင့် ပါတ်သက်၍ အိမ်တိုင်းနီးပါးတယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း(၁၆၃)လုံး၊ ရေဒီယို(၂၉)လုံး၊ တီဗွီ(၂၅)လုံးနှင့် စလောင်း(၁၃)ခုရှိသော်လည်း အိမ်ထောင်စုများသည်မဟာဓာတ်အားလိုင်းမှလျှပ်စစ်မီးလက်လှမ်းမမီသောကြောင့် ဆိုလာအကြီးအသုံးပြုနိုင် သူများသာ ဂြိုလ်တုစလောင်းကို အချိန်မရွေး ကြည့်ရှုနိုင်ကြသည်။

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ ထို့အပြင် ရွာသားများသည် မိုဘိုင်းတယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြု

နိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်းအမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလို ဆက်သွယ် သိရှိနိုင်သည်။ အာမခံစနစ်ကိုချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း ရွာသူ/သားများမှ အာမခံလုပ်ငန်းအပေါ် ယုံကြည်မှုနှင့် စိတ်ဝင်စားမှုနည်းသောကြောင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ထားသူ မရှိသလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်းမရှိပါ။ဗဟုသုတလည်း နည်းပါးကြသည်။

(ဈ)တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည် ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ကြီးမားသောခိုးမှုများ မရှိကြပါ။ သာမာန်ကိစ္စ များကို ကျေးရွာ ရာအိမ်မှူးနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့မှ ဖြေရှင်းပေးသည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေများ

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးအတွက်လည်း သင့်တော်သော ရေ၊ မြေ၊ ရာသီဥတု၊ မြေနေရာအကျယ်အဝန်းနှင့် စိုက်ပျိုးမြေများလည်းရှိသည်။စိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးမှထွက်သော ထုတ်ကုန်များအတွက်လည်းဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိသည်။မွေးမြူရေးအတွက်လည်း စားကျက်နယ်မြေ သီးသန့်မရှိသော်လည်း သီးနှံများရိတ်သိမ်းပြီးချိန်တွင် လွတ်ကျောင်းနိုင်သည်။စားကျက်မြေသီးသန့်သတ်မှတ်ပေးပါက စားကျက်မြေလုံလောက်မှုရှိမည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ပြီး မိုးရာသီတွင် သွားလာရန် ခက်ခဲပါသည်။တယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့်လည်း အမ်ပီတီ နှင့် တယ်လီနော ၂ မျိုးသာ ဆက်သွယ်နိုင်ပြီး ဈေးကွက်နှင့်သတင်းအချက်အလက်များ အချိန်နှင့်တပြည်းညီ ရယူနိုင်သည်။လုံခြုံရေးအရလည်း နေမြေဒေသအေးချမ်းသာယာပြီး လွတ်လပ်စွာ လုံခြုံသွားလာနိုင်သည်။ကျေးရွာအတွင်း ရာဇဝတ်မှုဖြစ်ပွားခြင်းနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကို လုံခြုံချောမွေ့စေပါသည်။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု

ကျေးရွာရှိစိုက်ပျိုးမြေများမှာ မြေဆီဩဇာညံ့သည်။စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့ရန်နေရာမရှိ။လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာလုံလောက်မှုမရှိ။စိုက်ပျိုးစရိတ်နှင့် သွင်းအားစုစရိတ် ကုန်ကျမှုမြင့်သည်။ပုံစံ(၇)ရရှိရန် အခက်အခဲရှိသည်။စိုက်ပျိုးရေအတွက် ဆည်မြောင်းများမရှိ၊ သွင်းရေမရရှိကြပါ။မြေအောက်ရေရှိသော်လည်းစက်အဝီစိတွင်းတူးဖေါ်ရန် အရင်းအနှီးမရှိပါ ။သွင်းအားစုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားသောကြောင့် အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။အတိုးနှုန်း သက်သာပြီးနှစ်ရှည်သင့်တော်သော စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေ မရရှိ။ လက်ရှိ စိုက်ဘဏ်ငွေချေးစနစ်မှာ တောင်သူများအတွက် ထိရောက်မှုနည်းသည်။စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရောင်းချသော သီးနှံများ ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှုမရှိ၊ ကုန်သည် ပွဲစားများ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခံကြရသည်။ဈေးကွက်သို့သွားရောက် ရောင်းချရန်ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည့် အများပြည်သူ သုံးဘတ်စ်ကားများမရှိ။သီးခြားယာဉ်ငှါးရမ်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရသောကြောင့် ကုန်ကျမှုစရိတ်များသည်။ ပွဲရုံ များသို့သွားရောက် ရောင်းချရာတွင်လည်း အလေး၊တင်း၊တောင်း မှန်ကန်မှုမရှိ။ ရွေးချယ်ရန် နည်းလမ်းနှင့် နေရာမရှိသောကြောင့် မဖြစ်မနေရောင်းချကြရသည်။ အစိုးရအနေဖြင့်လည်း အရေးယူကြီးကြပ် ဆောင်ရွက် ပေးခြင်းမရှိ။

မွေးမြူရေးတွင် ရာသီအလိုက်ရောဂါများဆိုးရွားစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသဖြင့် မွေးမြူသူများနှစ်စဉ် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ ၄င်းအတွက် ထိရောက်သော ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ နည်းပညာ ဝန်ဆောင် မှုများလည်း မရကြပါ။ ကျေးရွာတွင်လည်း နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူမရှိ။ မွေးမြူရေးကုသစရိတ် မြင့်မားသည်။ အရင်းအနှီး များပြီး မွေးမြူရေးချေးငွေလည်း မရကြပါ။ မိမိအိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ၏ အသားကိုလည်း လွတ်လပ်စွာရောင်းချ ခွင့်မရှိ။

သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူကိုသာ ရောင်းချရသောအခါ မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင်ချထား ရာတွင်လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုး ချထားပေးလေ့ရှိသည်။ အရှင်လိုက်သယ်ယူ ရောင်းချခွင့်ကိုလည်း ကန့်သတ် မှုများ၊ ဖမ်းဆီးမှုများရှိသည်။

ကျေးရွာတွင်အိမ်တွင်းမှု ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းများရှိသော်လည်း အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေပုံမှန်ရရှိရေး အတွက် အကန့်အသတ်ရှိနေပါသည်။ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းအတွက် ကုန်ကြမ်း၊အတက်ပညာ၊ အထိအတွေ့တို့ အားနည်းသည်။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း နည်းပါးသည်။ အခြားအသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့်အပြင် ချေးငွေစနစ် လည်းမရှိပါ။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှအဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီးလာမည့် ငါးနှစ်တာ ကာလ အတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်။

(၁) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စုပေါင်း (၁၆၉) သည် ဝမ်းစာဖူလုံပြီး မိသားစုဝင်ငွေ ၂၅% တိုးတက်ပြီးဖြစ်ရမည်။

(၂) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာအတွက်အခြေခံ လူမှုအဆောက်အဦးများ ပြည့်စုံပြီး လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားနေပြီ ဖြစ်ရမည်။

(၃) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာကို ကောင်းစွာ ဦးဆောင်နိုင်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှု စွမ်းဆောင်ရည်ကောင်းသော လူမှု အဖွဲ့အစည်း အနည်းဆုံးတစ်ဖွဲ့မှ ဦးဆောင်နေနိုင်သည့်အပြင် ကျွမ်းကျင်သူ အနည်းဆုံး (၅) ဦးလည်း မွေးထုတ်ပြီး ဖြစ်ရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန်အောက်ပါ အကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။

(ခ.၁) ကျေးရွာတွင် အရင်းအနှီးငွေ၊ နည်းပညာနှင့် နည်းပညာအသုံးချနိုင်စွမ်း ရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်။ အသေးစားငွေကြေးလုပ်ငန်းနှင့် ချေးငွေများအတွက်မြို့နယ်ရှိဘဏ်များ၊ ရင်းနှီးငွေရရှိနိုင်ရာအခြားနေရာများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။ အရင်း အနှီးငွေများရရှိပါကာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ခွဲဝေချထားပေးမည်။ အလားတူပင် ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နည်းပညာများထွန်းကားလာရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နည်းပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရေးအတွက်သက်ဆိုင်ရာနည်းပညာဌာနများနှင့်ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက် သွားမည်။ သင်တန်းတက်ထားသူများကတဖန် ကျေးရွာတွင်ရရှိထားသော နည်းပညာများကို မျှဝေပေးပြီး မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ကလည်း ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးချကာ ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေမည်။

(ခ.၂) ကျေးရွာတွင် အခြေခံအဆောက်အဦးဖြစ်သည့် (လမ်း၊မီးလင်းရေး၊ ကျန်းမာရေး ဆေးပေးခန်း၊ စာကြည့်တိုက်)များကို တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာ အခြေခံ အဆောက်အဦးများကို သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာ လမ်းနှင့် ကျေးရွာစျေးဆောက်လုပ်ကာ ကျေးရွာ၏အခြေခံ အဆောက်အဦများ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေး အတွက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။တချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာအဆောက်အအုံများကိုအသုံးပြုစီမံခန့်ခွဲ၊ထိန်းသိမ်းရေး အတွက် စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းကိုလည်း တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။ ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်းများ ကိုလည်း ကျေးရွာအခြေပြုလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်များ ပိုမိုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်မည်။

(ခ.၃) ကျွန်ုပ်တို့သည် အပ်ချုပ်၊ ဇာထိုးပန်းထိုး၊ ယိုနှင့်မုန့်လုပ်နည်း၊ ဆံပင်ညှပ်၊စက်ပြင်၊ မော်တော် ဆိုင်ကယ် ပြင်နှင့်မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်စသောသင်တန်းများတက်ရောက်နိုင်ရန်သင့်တော်သောသင်တန်းသားများကိုတက်ရောက် နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးမည်။ ထိုသင်တန်းများသည်သင်တန်းသားများအတွက် ကျွမ်းကျင်မှုများကို တိုးပွါး ရရှိစေပြီး ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများထူထောင်တိုးချဲ့နိုင်ရန် အရင်းအနှီးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့်ချိတ်ဆက်ပေးမည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာန ဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရပြုစု ဖော်ပြ ထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့်အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင် ကြပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည်အလွန် အရေးပါပါသည်။ အနာဂါတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကိုနိုင်ငံတော်အစိုးရထံမှ ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် အားထုတ်လုပ်ကိုင်ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည် စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် ဘတ်ဂျက် ပမာဏပါဝင်သည့် နှစ်ပါတ်လည် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်သည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးမြေများ ထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ရေး၊

ကျေးရွာတွင် ပဲစဉ်းငုံ၊မိုးမြေပဲ၊နေကြာနှင့်ပဲတီစိမ်းတို့ကို စိုက်ပျိုးကြသည်။တောင်သူများအတွက် သီးနှံ ဖျက်ပိုးကျရောက်ခြင်းသည်အဓိကပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီးဖျက်ပိုးကိုထိရောက်စွာနှိမ်နှင်းရေးအတွက် နည်းစနစ် ရရှိရေးလိုအပ်သည်။ ဖျက်ပိုးနှိမ်နှင်းရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနမှ ဝန်ဆောင်မှုများ ကိုရသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေး ထွက်ကုန်ပစ္စည်းများရောင်းချသည့် ပုဂ္ဂလိကအရောင်းဆိုင်များကို မှီခိုအားထား မှုပိုများသည်။ သီးနှံဖျက်ပိုးများသည် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကို ခံနိုင်စွမ်းရှိကြကာတောင်သူများအတွက် သီးနှံပျက်စီးမှုနှင့်ဝင်ငွေ လျော့နည်းမှုဖြစ်စေသည်။နည်းပညာအသုံးပြုပုံများ အပါအဝင် ပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေးနည်းပညာအသစ် ရရှိရေးအ တွက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုသင့်ပါသည်။

(ဂ) ငွေရေးကြေးရေးနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ဘဏ်လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆင်းရဲတောင်သူ၊ အလယ်အလတ်တောင်သူနှင့် တောင်သူကြီး များအတွက် လိုအပ်သောချေးငွေရရှိရန် စနစ်များပြောင်းလဲချမှတ်သင့်သည်။ အထူးသဖြင့်လယ်သမားနှင့် အသေးစား လုပ်ငန်းရှင်များသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့်အသေးစားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအတွက်အထိုက်အလျောက် များပြား သည့် ချေးငွေလိုအပ်ပါသည်။ အလားတူနှစ်ရှည်ပင်စိုက်ပျိုးရေးအတွက်လည်း စိုက်ပျိုးမည့်အပင် အမျိုးအစား နှင့် အရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်အပေါ်မူတည်၍ မြစိမ်းရောင်ချေးငွေနှင့်နှစ်ရှည်ချေးငွေများ လိုအပ်ပါသည်။

(ဃ) ကျေးလက်အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာအထောက်အပံ့

ကျေးရွာတွင်း အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်မည့် အလားအလာရှိပြီး အလုပ်အကိုင် နှင့် အမြတ်အစွန်းများရရှိရန် အထူးသဖြင့် လူငယ်နှင့် အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အလမ်းရှိပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့တွင် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနည်းပညာ၊ ဈေးကွက်၊ သတင်းအချက်အလက်များ လက်လှမ်းမီမှု တွင် အားနည်းပါသည်။ ကျေးရွာတစ်ခုလုံး၏ အမျိုးမျိုးကွဲပြားနေသော လုပ်ငန်းများ (ကုန်ထုတ်ခြင်း၊ စက်မှု၊ လက်မှုလုပ်ငန်း)အတွက် လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲရေးထောက်ပံ့ခြင်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ထည့်သွင်း

ရေးဆွဲရန် ခက်ခဲပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာမှ အသေးစားလုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် လုပ်ငန်းသစ်များ ယခုအခါ အဆင်သင့်မတွေ့ရသေးပါ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့်လည်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအထောက်အကူပြုအဖွဲ့တစ်ခုထူထောင်ပြီး မြို့နယ်အဆင့်စီမံခန့်ခွဲရေးအောက်တွင် ထားရှိကာ တစ်နှစ်ပတ်လုံးဝန်ဆောင်မှုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့တွင် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် တစ်ချို့နှင့် တိုးချဲ့ပညာပေးရေးဝန်ထမ်းအချို့ ပါဝင်မည်ဖြစ်ပြီး၊ မြို့နယ်ဒေသမှသည်ကျေးရွာအထိ လိုအပ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှု အထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လုံလောက်သော ရန်ပုံငွေလည်း ရှိရပါမည်။

(ငဂ) ကျေးလက်ဈေးဆောက်လုပ်ရေးနှင့် သားငါးလိုင်စင်များချထားမှု

ရွာသူ/သားများ မိမိတို့ အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သား သတ်လိုင်စင် ရှိသူ၏ မတရား ဖမ်းဆီးခံ၊ မတရားဈေးနှိမ်ခြင်း၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင် ကျင့်ခြင်းတို့ကို ခံနေကြရသည်။ ရွာသူ/သားများမှ မိမိတို့ မွေးမြူထားသော အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များကို အသားရောင်းချရာတွင်ဖမ်းဆီးခံရခြင်း၊ အရှင်သယ်ယူ ရောင်းချခွင့် ကန့်သတ်ထားခံရခြင်းနှင့် သားသတ်လိုင်စင်သို့ ရောင်းချရာတွင်လည်း ပေါက်ဈေးမပေးဘဲမတရား ဈေးနှိမ်ခံ ရသည်။ လိုင်စင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံနေရသည်။မွေးမြူထုတ်လုပ်မှု အလုံအလောက် ရှိသည်။ ဈေးကွက်နှင့် ဝယ်လိုအားလည်း အလုံအလောက်ရှိသည်။ သို့သော်ဒေသခံ ရွာသူ/သားများ မွေးမြူရေးမှ အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ အကယ်၍ လွတ်လပ်စွာအခွန်လွတ်ရောင်းချနိုင်မည်ဆိုပါက မွေးမြူသူ တောင်သူများ အနေဖြင့်လည်း ဝင်ငွေ တိုးလာမည်ဖြစ်ပြီး ဝယ်ယူစားသုံး သူများအနေဖြင့်လည်း သန့်ရှင်းလတ်ဆတ်သော အသားငါးတို့ကို ဈေးနှုန်းသက်သာစွာ ဝယ်ယူစားသုံးနိုင်ခြင်းဖြင့် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ်တိုင်မွေးမြူထုတ်လုပ်ကြသည့် တောင်သူများအား ကျေးရွာတွင်း အခွန်လွတ် သားငါးဈေးတည်ဆောက်ပေးရန်။ သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေး လိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ညှပဒေပြင်ဆင်ရေးဆွဲပေးရန်။ ဒေသခံများ အကျိုးရှိစေမည့် အစီအစဉ်များဖြင့် စည်သွပ်စက်ရုံ/သားရေစက်ရုံ တည်ထောင်ပေးရန်။

ကျေးရွာတွင် မိမိတို့ လယ်၊ ယာ၊ သားငါးများကို လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချနိုင်သော ဆိုင်ခန်း ၃၀ - ၄၀ ပါရှိသည့် အခွန်လွတ်ဈေးတစ်ခုရှိသင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများက ရေ၊ သန့်ရှင်း ရေးစနစ်နှင့် လမ်းတို့စနစ်တကျပါဝင်သည့် ဈေးအဆောက်အဦ တစ်ခုတည်ဆောက်ပေးရန် ပါဝင်ဆောင် ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။ မိမိတို့ကျေးရွာအပြင် အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှ ရွာသူရွာသားအချို့ အတွက်လည်း အကျိုးခံစားမှု ရရှိစေနိုင်ပါမည်။

(စ) စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ဈေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှုမရှိခြင်း

စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်ကြမ်း အလုံလောက်ထွက်ရှိသော်လည်း ဈေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် ပွဲရုံများမှ အလေးတင်းတောင်း မမှန်ခြင်းကြောင့် စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ရောင်းချရာတွင် တောင်သူများ အရှုံးပေါ်/ အမြတ်နည်း/ ဝင်ငွေနည်းနေကြသည်။ အရေးယူမှု၊ ကြီးကြပ်မှုအားနည်းသည်။ ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်း မှန်ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေးယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။

(ဆ) ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူ ရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌါန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေး ဆောင်ရွက်ပေးရန်။

အလုပ်အမျိုးအစား၊အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှုတူသော်လည်း ကျား/မနေ့စား လုပ်အားခတန်းတူမရရှိကြပါ။ ကျား/မ ခွဲခြားမှု အနည်းငယ်ရှိသည်။ ၄င်းအပြင် အမျိုးသမီးများလုံခြုံမှု နည်းနေသည်။ လက်ရှိအမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေသည်ထိရောက်မှု အားနည်းနေသေးသည်။ အမျိုးသမီးများ အနေဖြင့် အတွေ့အကြုံဖဟုသုတနည်းသည်။ပညာတတ်နည်းပါးသည်။ အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ချိတ်ဆက်မှု

မရှိ။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတဆင့် လွတ်တော်သို့ တင်ပြ၍ ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေပြဋ္ဌါန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

၈။ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ

စီမံချက်များသည် အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာများကို လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအဖြစ် သဘောထားနားလည်နိုင်စေမည့် ဖော်ထုတ်ထားချက်များဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွင်း ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကိုရောက်ရှိရန် ပါဝင်ပေးမည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်မှု ဆိုင်ရာ အဓိကသော့ချက်များဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုက ငါးနှစ်တာစီမံခံချက်ကာလအတွက် ပြင်ဆင်ပြုစုကြသည့်ကာလက ဖော်ထုတ်၊ ဦးစားပေးတန်းစီခဲ့ကြသည့် စီမံချက်များသည် မည်သို့မျှ ပြည့်စုံမှုမရှိနိုင်ပါ။ ဤသည်မှာ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်တာ ကာလ စီမံချက်များအတွက် မျှော်မှန်းရေးဆွဲထားနိုင်ကြသော်လည်း ငါးနှစ်တာကာလ တစ်လျှောက်လုံး တွင်နောက်ထပ်ဆောင်ရွက်မည့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဖော်ထုတ်သွားကြပါမည်။ သို့ပါသောကြောင့် ရေးဆွဲထားသည့် ငါးနှစ်တာစီမံချက်သည် ပြင်းထန်သောသဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကဲ့သို့ ထိခိုက်စရာများ မပေါ်ပေါက်ပါက အနည်းနှင့် အများဆိုသလို ပြောင်းလဲမှုမရှိနိုင်ပဲ နောက်ထပ် တိုးလာမည့် လုပ်ငန်းစီမံချက် များသာ ပါဝင်လာနိုင်ပါမည်။ ထို့ကြောင့် ငါးနှစ်တာကာလ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်၏ ဗျူဟာမြောက် မူဘောင် အတွင်း နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက် သွားကြပါမည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များကို စီမံချက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို စီစစ်စိတ်ဖြာနိုင်ရန် လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင်ရာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အခြေခံပြီး အုပ်စုခွဲသည်။ လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်း အုပ်စု သတ်မှတ်ခြင်း(Functional classification)ဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများအတွက် သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအလိုက် ဆောင်ရွက်ဘွယ်ရာများကို သိရှိနားလည်စေနိုင်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အမျိုးအစား ကိုအခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification)သည် စီမံချက်ကို အကဲဖြတ်ရာတွင် စီးပွါးရေး အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး၊ လူသားချင်းဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုတို့ကို ခွဲခြားသိရှိစေရန် အထောက်အကူပြုသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(Functional classification)– ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက်ဖော်ထုတ်ထားသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍ အပိုင်းအခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification) တွင် သာမန်အသုံးစရိတ်၊ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအသုံးစရိတ်၊ လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့တို့ ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်သက်ရာအမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြင်းစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဦးစားပေး အစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များ အစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာ

ဖွံ့ဖြိုးရေးအစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်						
စဉ်	**ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ**	**စီမံချက်**	**ရရှိတတ်ပေါင်း**	**ဦးစားပေးအဆင့်**	**ဖော်ပြချက်**	**မှတ်ချက်**
၁။	**စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ**	နည်းပညာထောက်ပံ့မှုများထောက်ပံ့မှု			တောင်သူပညာပေး ဟောပြောပွဲ၊	စိုက်ပျိုးရေးဌာန၊ ကုမ္ပဏီများနှင့်
		အားနည်းခြင်းကြောင့်သီးနှံအထွက်နှုန်း			မြေဆီလွှာပြုပြင် ထိန်းသိမ်းခြင်းနည်း	ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
		ဧလျှော့ကျခြင်း။			ပညာ၊ သဘာဝမြေဆွေးပြုလုပ်ခြင်း	စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ ကျေးရွာသို့
					နည်းပညာ၊ ကိုင်းကူးကိုင်းဆက်	ကွင်းဆင်း၍ ပညာပေးဟောပြော
					အစရှိသော ပညာပေးသင်တန်းများ	ပွဲများဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။
					ဖွင့်လှစ်ခြင်း။	
၂။	**မွေးမြူရေးကဏ္ဍ**	မွေးမြူရေးနည်းပညာဝန်ဆောင်မှု			တိရစ္ဆာန်အသိပညာပေးဟောပြောပွဲ၊	တိ/ကု ဦးစီးဌာန၊ မွေးမြူရေး
		များမရခြင်း၊ ဗဟုသုတအားနည်းခြင်း			တိ/ကု သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ရန်။	အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချိတ်ဆက်
		ကုသမှုမပေးနိုင်သည့်အတွက်			ကာကွယ်ဆေးများထိုးနှံပေးရန်။	ဆောင်ရွက်ပေးရန်။
		တိရစ္ဆာန်များဆုံးရှုံးရခြင်း။				
၃။	**စိုက်/မွေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရကဏ္ဍ**					
		ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများမကျွမ်းကျင်သော			အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရပ်	အသက်မွေးပညာဦးစီးဌာန
		ကြောင့် လူငယ်များ နေရပ်စွန့်ခွာ၍			သင်တန်းများ အဆင့်မြှင့် လက်သမား၊	ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့်
		ဝင်ငွေရှာဖွေရခြင်း။			ပန်းရံ၊ ဖုန်းပြင်၊ စက်ချုပ်၊ ဆိုင်ကယ်ပြင်	ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။
					အလှပြင်၊ ကွန်ပျူတာပြင်၊ စက်ပြင်၊	
					လျှပ်စစ်ပြုပြင်သင်တန်းများဖွင့်လှစ်	
					ပေးရန်။	
၄။	**ပညာရေးကဏ္ဍ**	ကျေးရွာအလယ်တန်းကျောင်း ဆရာ/			ကျေးရွာ အလယ်တန်းကျောင်းတွင်	ဆရာ/ဆရာမများ ဖွဲ့စည်းပုံအင်
		ဆရာမ လစ်လပ်နေရာများတွင်ဖြည့်စွက်			ဆရာ/ဆရာမများလုံလောက်စွာရရှိရန်။	အားအရဖြည့်စွက်ခန့်ထားပေးပါ
		ခန့်ထားမှုမရှိ။				ရန်။
၅။	**ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ**	ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးခန်းများ			ဆေးပေးခန်းဆောက်လုပ်ခြင်း၊	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန ကျန်းမာ
		မှာအ လှမ်းဝေးသဖြင့်ကိုယ်ဝန်ဆောင်၊			ဆေးခန်းပရိဘောဂနှင့် ကုသမှု	ရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသော အဖွဲ့
		သက်ကြီးရွယ်အို၊နာတာရှည်များကုသ			ကိရိယာများထားရှိပေးရန်နှင့်ဆေးဝါး	အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်
		ရန်ခက်ခဲခြင်း။			ပံ့ပိုးပေးရန်။	ရွက်ပေးခြင်း။

ဦးစားပေးစီမံချက်

စဉ်	ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ် ပေါင်း	ဦးစား ပေး အဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
၆။	**ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ**					
		ကျေးရွာပိုင်မြေသားရေကန်မှန္တေရာသီ			ကျေးရွာတွင်သန့်ရှင်းသောသောက်သုံး	သန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရေရရှိ
		တွင် သောက်သုံးရေခန်းခြောက်သည်။			ရေရရှိရေး။ ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ	စေရန်အိမ်တိုင်ယာရောက်ရေပေး
					ဆောင်ရွက်ထားသော်လည်း ပိုမိုလုံ	ရေးစနစ်ဖြင့် ရေပိုက်လိုင်းများ
					လောက်မှုရှိစေရေး ဂါလံ၃၀၀၀ဆန့်	တပ်ဆင်ပေးခြင်း။ကျေးရွာပိုင်မြေ
					အုတ်ရေကန် တည်ဆောက်ပေးရန်။	ကွက်လပ်တွင် သောက်ရေအုတ်
					အိမ်တိုင်ယာရောက်ရေမီတာသုံးစနစ်	ကန်များဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။
					ဖြင့် ရေသုံးစွဲနိုင်ရေးအတွက် ကျေးရွာ	
					တွင်းရေပိုက်လိုင်းများ ဆောင်ရွက်ပေး	
					ရန်။	
၇။	**လူငယ်ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ**					
		ကျေးရွာတွင်စာကြည်တိုက်မရှိခြင်း။			ကျေးရွာစာကြည့်တိုက်ဆောက်လုပ်	လေ့လာသင်ယူနိုင်ရန် စာကြည့်
					ပေးရန်၊ခေတ်မီအင်တာနက်စာကြည့်	တိုက်ဆောက်လုပ်ပေးခြင်း။
					တိုက်ထူထောင်ရန်။	
		ဘောလုံးအားကစား၀ါသနာပါ			ဘောလုံးအားကစားကွင်းနှင့် နည်း	နည်းစနစ်တကျတည်ဆောက်ထား
		သော်လည်း ကစားရန် ဘောလုံးကွင်း			စနစ်များ ပံ့ပိုးပေးခြင်း။	သောဘောလုံးကွင်းတည်ဆောက်
		မရှိခြင်း။				ပေးခြင်း။
		ကျေးရွာအတွင်း ကျန်းမာရေး၊			ဆက်သွယ်ရေးအတွက်တယ်လီဖုန်း	တယ်လီဖုန်းလိုင်းများကောင်းမွန်
		စီးပွားရေးနှင့် ရောင်း၀ယ်ရေး၊			တာ၀ါတိုင်များ ရရှိရေးဆောင်ရွက်	စေရန် မြန်မာ့ဆက်သွယ်ရေး၊
		သာရေး၊နာရေးကိစ္စများ အချိန်မှီ			ပေးရန်။	TelenorၸOoredooCo;Ltd များ
		ဆက်သွယ်နိုင်စေရန်။				ဖြင့်ချိတ်ဆက်ပေးရန်။
		လူငယ်များဦးဆောင်နိုင်မှုအားနည်ခြင်း			လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများဖြည့်	သင့်တော်သော ရန်ပုံငွေစနစ်ထူထော
		နှင့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုရပ်တည်ရန်			ဆည်းပေးရန်၊ဦးဆောင်မှု၊စီမံခန့်ခွဲမှု	ပေးခြင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစီမံ
		ရန်ပုံငွေမရှိခြင်း။			သင်တန်းများပေးရန်။	ခွဲမှုသင်တန်းများပေးခြင်း။

ဦးစားပေးစီမံချက်						
စဉ်	**ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ**	**စီမံချက်**	**ရရှိတတ်ပေါင်း**	**ဦးစားပေးအဆင့်**	**ဖော်ပြချက်**	**မှတ်ချက်**
၈။	**ကျေးရွာရှိအခြေခံအဆောက်အဦးများ**					
		မြေသားလမ်းကြမ်းဖြစ်နေပြီး မိုးရာသီ			ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းပြုပြင်ပေးရန်၊	သက်ဆိုင်ရာဌာနများဖြင့်ချိတ်ဆက်
		တွင် သွားလာရေးခက်ခဲသောကြောင့်			ရွာတွင်းလမ်းပြုပြင်ပေးရန်။	ဆောင်ရွက်ပေးရန်။
		ကျန်းမာရေး၊စားဝတ်နေရေး၊ပညာရေး				
		များနှောင့်နှေးနောက်ကျရသည်၊မိုးရာသီ				
		တွင် ကား၊ဆိုင်ကယ်မောင်းမရပါ။				
		လျှပ်စစ်မီးမရရှိသည့်အတွက် တစ်ပိုင်			ကျေးရွာ၏ လျှပ်စစ်မီးလင်းရေးဆောင်	လျှပ်စစ်ဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်
		တစ်နိုင်စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများဆောင်			ရွက်ပေးရန်။	ဆောင်ရွက်ပေးရန်။
		ရွက်နိုင်မှုမရှိ၊ကျောင်းသား၊ကျောင်းသူ				
		များ ညဘက် စာပေလေ့လာရန် အခက်				
		အခဲဖြစ်ခြင်း။				
၉။	**မူဝါဒများ**					
		ပုံစံ(၇)လက်ဝယ်မရရှိခြင်းကြောင့် ဘိုး			ပုံစံ(၇)ရရှိရေးဆောင်ရွက်ပေးရန်၊လယ်	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ(၇)အမြန်ဆုံး
		ဘွားပိုင်လယ်မြေများ ရောင်းဝယ်ပေါင်			ယာမြေပြဒေးကို ပြင်ဆင်ပေးပါရန်။	ဆောင်ရွက်ပေးရန် လွတ်တော်သို့
		နှံ့ချမရခြင်း၊စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေများ				တင်ပြပေးရန်နှင့် ပြင်ဆင်ရေးဆွဲ
		မရခြင်း။				ပေးရန်။
		သီးနှံဈေးကွက်မတည်ငြိမ်သောကြောင့်			သီးနှံဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေး အစိုးရမှ	အစိုးရမှ သီးနှံဈေးကွက်တည်ငြိမ်
		တောင်သူများစားဝတ်နေရေးခက်ခဲခြင်း၊			ဆောင်ရွက်ပေးရန်။	ရေးမူဝါဒများချမှတ်ပေးရန်။
		စိုက်ဘာဇာချေးငွေများပြန်မဆပ်နိုင်ခြင်း။				
၁၀။	**သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့်ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးကဏ္ဍ**					
		မြို့နှင့်အလှမ်းကွာဝေးသောမီးသတ်			မီးကင်းတဲနှင့်အရေးပေါ်လက်စွဲမီးသတ်	နွေရာသီကာလတွင် မီးကင်းစောင့်
		တပ်ဖွဲ့များမှ လာရောက်ရန် အချိန်မ			စက်များ ထားရှိပေးရန်။	ခြင်းနှင့်ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးအစီ
		ရခြင်း။				အစဉ်များပြုလုပ်ခြင်း။

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့်ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

နှစ်အလိုက် စီမံချက်လုပ်ငန်းများ

စဉ်	စီမံချက်လုပ်ငန်းအမည်	ဦးစားပေးအဆင့်	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁
၁။	ကျောင်းဆရာ/မလုံလောက်စွာရရှိရန်။	၇			√		
၂။	ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းဆောင်ရွက်ပေးရန်။	၅		√			
၃။	ကျေးရွာစာကြည့်တိုက်ဆောက်လုပ်ပေးရန်။	၁၀			√		
၄။	ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်း၊ရွာတွင်းလမ်းများပြုပြင်ပေးရန်။	၁		√			
၅။	ကျေးရွာလျှပ်စစ်မီးလင်းရေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။	၂				√	
၆။	တယ်လီဖုန်းတာဝါတိုင်များရရှိရေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။	၉					√
၇။	သန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရေရရှိရေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။	၃		√			
၈။	ဘောလုံးအားကစားကွင်းဆောင်ရွက်ပေးရန်	၉				√	
၉။	လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများဖြည့်ဆည်းပေးရန်။	၁၂					√
၁၀။	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာသင်တန်းများဖွင့်လှစ်ပေးရန်။	၄		√	√		
၁၁။	တောင်သူလယ်သမားများပုံစံ(၇)ရရှိရေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။	၁၁					√
၁၂။	တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးဟောပြောပွဲများနှင့်	၆			√		
	တိ/ကုဆင့်ပွားကျေးလက်ဆရာဝန်သင်တန်းများပေးရန်။						
၁၃။	စိုက်ပျိုးရေးအသိပညာပေးဟောပြောပွဲ၊နည်းပညာအကူအညီ	၈				√	
	များဆောင်ရွက်ပေးရန်နှင့် နိုင်ငံတော်မှ သီးနှံဈေးကွက်များ						
	တည်ငြိမ်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်။						
၁၄။	မီးကင်းတဲနှင့်အရေးပေါ်လက်စွဲမီးစက်များ ထူထောင်ပေးရန်	၈			√		

၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖေါ်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်း နမူနာ (indicative)အဖြစ်ကိုးကားရန် ပမာဏသာဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက် ပမာဏ တွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မီတီသည် တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် လုပ်ငန်းများထံမှ ဘတ်ဂျက်အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖေါ်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသား မဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖေါ်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ လုပ်အား၊သဲ၊ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊ အချိန် စသည်)

စီမံချက်ဘတ်ဂျက်

စီမံချက်များအား ဘတ်ဂျက်လျာထားသတ်မှတ်ခြင်း

စဉ်	စီမံချက်လုပ်ငန်းအမည်	ရန်ပုံငွေ	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (ကျပ်)			
			သာမန်အသုံးစရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်		လူသားချင်းစာနာမှုအထောက်အပံ့
				ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး	
၁။	ကျောင်းဆရာ/မလုံလောက်စွာရရှိရန်။					
၂။	ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းဆောင်ရွက်ပေးရန်။			√		
၃။	ကျေးရွာစာကြည့်တိုက်ဆောက်လုပ်ပေးရန်။			√		
၄။	ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်း၊ရွာတွင်းလမ်းများပြုပြင်ပေးရန်။			√		
၅။	ကျေးရွာလျှပ်စစ်မီးလင်းရေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။			√		
၆။	တယ်လီဖုန်းတာဝါတိုင်များရရှိရေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။			√		
၇။	သန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရေရရှိရေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။			√		
၈။	ဘောလုံးအားကစားကွင်းဆောင်ရွက်ပေးရန်			√		
၉။	လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများဖြည့်ဆည်းပေးရန်။				√	
၁၀။	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာသင်တန်းများဖွင့်လှစ်ပေးရန်။				√	
၁၁။	တောင်သူလယ်သမားများပုံစံ(၇)ရရှိရေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။					
၁၂။	တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးဟောပြောပွဲများနှင့်				√	
	တိ/ကုဆင့်ပွားကျေးလက်ဆရာဝန်သင်တန်းများပေးရန်။					
၁၃။	စိုက်ပျိုးရေးအသိပညာပေးဟောပြောပွဲ၊နည်းပညာအကူ				√	
	အညီများဆောင်ရွက်ပေးရန်နှင့် နိုင်ငံတော်မှ သီးနှံ					
	ဈေးကွက်များ တည်ငြိမ်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်။					
၁၄။	မီးကင်းတဲနှင့်အရေးပေါ်လက်စွဲမီးစက်များ ထူထောင်ပေးရန်			√		

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို ကျေးရွာလူထုက ဦးဆောင်အကောင်ထည်ဖော်မည် ဖြစ်သဖြင့်လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက် ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအားတာဝန်များ ခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာ အသင်းသည် ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေးကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ် လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်စေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များကဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင် စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်းအခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေ ဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများရယူဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေးတိုးတက်ရေး ဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမား အဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအထောက် အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ရန် မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့် ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူ ဆောင်ရွက် ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများ အတွက် ကန်ထရိုက် များ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု ပေးသည့်အဖွဲ့များ (နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်း များ၊ ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်း များ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများကစီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖေါ်ပြထားသော သတ် သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီက တာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီသည်တာဝန်ပေးထားသော ကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီး ကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များ ထားရှိ မည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက် ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင်တံတား ပေါ်ဖြတ်သန်း သွားလာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သော စည်းကမ်းများ သတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အား တာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေး အတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေများအား စနစ်တကျကြီးကြပ် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ခြင်း လုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကောင်အထည်ဖော်သော နည်းလမ်းကို လက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကိုကြီးကြပ် စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ တည်ဆောက်ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း (Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကိုစနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၄င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း လုပ်ငန်းကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးတို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက် အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များသည် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုကို တိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)များဖြစ်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင်ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၄င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ(monitoring report)ကိုရွာလူထု အစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှု ကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။(၃)လပတ် ကြီးကြပ် စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှု အတိုင်းအတာအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ၊ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောလုပ်ငန်းများအား မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးအကြံပြုများအတိုင်းလိုက်နာဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

ငွေသားနှင့်ငွေသား မဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊ (၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊ ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ ပြဿနာများ၊ ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှု

တိုးတက်ရန်အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည်(၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကိုပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံပေးပို့ ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထားဖော်ပြပါမည်။ ၄င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက် မည့် အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီ အထောက်အပံ့များ စသည်တို့ပါဝင်ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံ ရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များ အား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့် အဖွဲ့အစည်းများမှာ-ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း များ(ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ျပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊သတင်းမီဒီယာများ၊ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်း များ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင် သက်ဆိုင်သူ များထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သောအခွင့်အလမ်းကိုလည်း ရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ(၂)

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြု ဇယားများ

(၁) ကျေးရွာ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(က) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဇယား(၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		ကျား	မ	စုစုပေါင်း	စုစုပေါင်း %
၁ နှစ်အောက်	နို့စို့အရွယ်	၆	၅	၁၁	၁.၀၇%
၁ နှစ်မှ ၄ နှစ်	၅ နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၁၄	၁၇	၃၁	၃.၀၂%
၅ နှစ်မှ ၉ နှစ်	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၂၉	၃၀	၅၉	၅.၇၅%
၁၀ နှစ်မှ ၁၄ နှစ်	အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ်	၃၉	၃၂	၇၁	၆.၉၂%
၁၅ နှစ်မှ ၆၄ နှစ်	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၃၉၄	၃၈၇	၇၈၁	၇၆.၁၂%
၆၅ နှစ်နှင့်အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၃၁	၄၂	၇၃	၇.၁၂%
စုစုပေါင်း		**၅၁၃**	**၅၁၃**	**၁၀၂၆**	**၁၀၀%**
စုစုပေါင်းအိမ်ထောင်စု= ၁၉၂		**တစ်အိမ်ထောင်စုပျမ်းမျှဦးရေ-၅.၃၄**			

ရင်းမြစ်...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊(၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာသည် ကျပ်ဆည်ကျေးရွာအုပ်စုအတွင်းရှိ ကျေးရွာတစ်ရွာ ဖြစ်ပြီး မလှိုင်မြို့မှ (၉)မိုင်ခန့်အကွာတွင် တည်ရှိပါသည်။ အိမ်ထောင်စုပေါင်း(၁၉၂)စုရှိပြီး လူဦးရေ စုစု ပေါင်းမှာ (၁၀၂၆)ဦး ရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် အရွယ်မှာ လူဦးရေ၏(၇၆.၁၂%)ရှိပြီး မြန်မာ နိုင်ငံ၏ တစ်အိမ်ထောင်စု ပျမ်းမျှဦးရေမှာ (၅)ဦးဖြစ်ပြီး တည်ကြီးတောကျေးရွာ၏ တစ်အိမ်ထောင်စု ပျမ်းမျှ လူဦးရေမှာ(၅.၃၄)ဦး ဖြစ်သည့်အတွက် ကွာခြားချက်မရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(ခ) အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(ခ-၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဧယား(၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်		တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက် (မြင့်/လတ်/နိမ့်)
		အိမ်ထောင်စု	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
စိုက်ပျိုးစီးပွားလုပ်ငန်းများ					
၁	**လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး**				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၁၃	၁၆၁	၅	လတ်
	အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း	၆၅	၁၀၃		နိမ့်
၂	**တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး**				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁	၁	၅	(နွား၊ဝက်၊ကြက်) တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေး (နိမ့်)
	အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း				
၃	**ငါးလုပ်ငန်း(ရေချို/ရေငန်ငါး/ပုစွန် စသော ရေသတ္တဝါများ ဖမ်းခြင်း၊မွေးမြူခြင်း)**				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း				
၄	**သစ်တောလုပ်ငန်း**				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း				
စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ					
၅	**သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း**				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း				
၆	**ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း**				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း			၁	ဆီစက်(နိမ့်)
	အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း				
၇	**လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေပေးဝေရေး**				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း				
၈	**ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း**				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း	၁	၁		(နိမ့်)
	အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း	၇	၇	၄	(နိမ့်)

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်		တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက် (မြင့်/လတ်/နိမ့်)
		အိမ်ထောင်စု	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
၉	**ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာနှင့် တာရှည်ခံအိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး**				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း			၁	မိတ္တူစက်ပြင်(နိမ့်)
၁၀	**ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူစသည်)**				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း				
၁၁	**လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး**				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း	၁	၁	၂	ကုန်စုံဆိုင် (နိမ့်)
	အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း			၃	ဈေးရောင်း၂၊ဆေးရောင်း၁
၁၂	**ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း**				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း			၁၈	မုန့်ဖုတ်၈၊စားဖိုမှူး၁၊ စားပွဲထိုး၁(နိမ့်)
၁၃	**ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး**				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း			၁	ဆိုင်ကယ်ကယ်ရီ၁(နိမ့်)
	အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း			၁	ဒရိုင်ဘာ၁(နိမ့်)
၁၄	**ငွေချေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း**				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း				
၁၅	**အိမ်ခြံမြေ၊ ယာဉ်၊စက်ကိရိယာ၊ ရောင်းဝယ်ငှါးရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ**				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း				
၁၆	**ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)**				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း			၅	စာရေး၁၊ရဲ၁၊ဝန်ထမ်း၃(လတ်)
၁၇	**ပညာရေး**				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း	၁	၁	၄	ဆရာ၄၊Guide၁(လတ်)
၁၈	**ကျန်းမာရေး**				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				

	အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း				
စဉ်	**လုပ်ငန်းများ**	**အဓိက အလုပ်အကိုင်**		**တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ**	**မှတ်ချက် (မြင့်/လတ်/နိမ့်)**
		အိမ်ထောင်စု	**မိသားစုဝင်လုပ်အား**		
၁၉	**လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ**				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း				
၂၀	**အိမ်များတွင် အငှါးလိုက်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ**				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း	၁	၁	၂	ဆိုင်း၂၊ထန်း၁(လတ်)
	အလုပ်သမား/ကျပန်း/ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၂	၃	၁၂	ဆိုင်း၁၊ရွှေလှော်၁၊အိမ်အကူ၁၃ (လတ်)
၂၁	**ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ**				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း				
	စုစုပေါင်း	**၁၉၂**	**၂၇၉**	**၈၂**	

ရင်းမြစ်...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊(၂) ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာသည် စိုက်ပျိုးရေးကိုအဓိကလုပ်ကိုင်ကြပြီး မွေးမြူရေးကို တစ်နိုင်တစ်ပိုင်မွေးမြူကြပါသည်။ ကျေးရွာမှမြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနတွင် ဝန်ထမ်း(၁)ဦး၊ ကျေးရွာတွင်ဆရာ/ဆရာမ(၄)ဦး၊ အခြားဝန်ထမ်း(၃)ဦး ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ဆီစက်ဖြင့် တွဲဖက်လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူ (၁)ဦး၊လက်သမား/ပန်းရန်လုပ်ကိုင်သူ(၁၂)ဦး၊ ဆိုင်းဆရာ(၃)ဦး ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(ခ-၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

စဉ်	**အလုပ်အကိုင်**	**ရေတွက်ပုံ**	**အများဆုံး(ကျပ်)**		**အနည်းဆုံး(ကျပ်)**	
			ကျား	**မ**	**ကျား**	**မ**
၁	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး	နေ့စား	၃၀၀၀	၂၅၀၀	၂၀၀၀	၁၅၀၀
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား	-	-	-	-
၃	ငါးလုပ်ငန်း(ရေချို/ရေငန်ငါးဖမ်းခြင်း၊မွေးမြူခြင်း)	နေ့စား	-	-	-	-
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် သဘာဝ	နေ့စား	-	-	-	-

	ရင်းမြစ်များထုတ်လုပ်ခြင်း					
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား				
စဉ်	**အလုပ်အကိုင်**	**ရေတွက်ပုံ**	**အများဆုံး(ကျပ်)**		**အနည်းဆုံး(ကျပ်)**	
			ကျား	**မ**	**ကျား**	**မ**
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား	၅၀၀၀	-	၄၀၀၀	-
၇	ယာဉ်၊စက်ကိရိယာ၊အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား	-	-	-	-
၈	လက်လီ-လက်ကားရောင်း ဝယ်ရေး	နေ့စား	-	၃၀၀၀	-	၂၅၀၀
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)	နေ့စား	-	-	-	-
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း	နေ့စား	-	-	-	-

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း- ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊လယ်သမားအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် တောင်သူများ ဈေးကွက်ကောင်း ရရှိမှသာ တောင်သူလုပ်သားများ အဆင်ပြေပါသည်။လက်သမား/ပန်းရံလုပ်ငန်းများ ပုံမှန်အလုပ်မရှိဘဲ တောင်သူများ ဈေးကွက်ကောင်းမှသာ လက်သမား/ပန်းရံများအလုပ်ပုံမှန် အလုပ်ရှိကြသည်။

(ဂ) သဘာဝရင်းမြစ်များ

(ဂ-၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဧယား(၄) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	**ဧရိယာ(ဧက)**	**မြေဆီလွှာအရည်အသွေး (ကောင်း/သင့်/ညံ့)**
လယ်မြေ		
ယာမြေ/တောင်ယာမြေ	၉၄၀	သင့်
ဥယျာဉ်ခြံမြေ		
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ	-	
ခနိတောမြေ	-	
စားကျက်မြေ	-	

မြေလွတ် မြေလပ်	-	
စုစုပေါင်း	၉၄၀	

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု (၃) လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန၊(၄) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင် ယာမြေ(၉၄၀)ကရှိကြောင်းနှင့် မြေဆီလွှာအရည် အသွေးမှာ ကုန်းမြေများသဖြင့် အရည်အသွေးမကောင်း၊ သီးနှံများကို မိုးရွာမှသာ စိုက်ပျိုးရကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(၈-၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝရင်းမြစ်များ

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	**ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)**	**အသုံးချနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/အသုံးမပြုနိုင်ပါ)**
သတ္တုနှင့်အခြားတွင်းထွက်သယံဇာတများ (ဓာတ်ငွေ့၊ ရေနံ၊ ကျောက်မျက်စသည်။)	မရှိ	
ကျောက်၊သဲ၊ကျောက်စရစ်စသည် များ	မရှိ	အခြားမှဝယ်သုံးရ
သဘာဝ အပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)	နည်း	
သဘာဝ တိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ	မရှိ	

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း -ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ သစ်တောဦးစီးဌာန၊ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဓာတ်သတ္တုများနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ မထွက်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ချောင်းရှိသော်လည်း ကျောက်၊သဲ၊ကျောက်စရစ်များမရှိသောကြောင့် အခြားမှ ဝယ်သုံးရပါသည်။ သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များတွင် နွားစာအတွက် မိုးရာသီတွင်မြက်၊ ရှားပင်၊ သဘွတ်၊ နွားမဆေးပင်၊ကျွတ်ကြိုးပင်များသာ ရှိပါ သည်။

(ဃ) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

ဇယား(၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ် ရှိသောအိမ်ထောင်စု	မပြေလည်သော အိမ်ထောင်စု	အလွန် မပြေလည် သော အိမ်ထောင်စု
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	၂၅ ဧက–၁၅ ဧက	၁၅ဧကအောက် ၇ ဧကအထက်	၇ဧကအောက် ၁ဧကထိ	မြေမဲ့ယာမဲ့
အိမ်အခြေအနေ	အမိုးကာလာသွပ်၊ RCအုတ်ကာ၊အုတ်ခင်း၊အုတ်ကြွတ်။	သွပ်မိုး၊အုတ်ကာ၊ အုတ်ခင်း၊နံကပ်။	သွပ်မိုး၊ထရံကာ၊ မြေစိုက်။	မြက်သက်ကယ်မိုး၊ ထရံကာ၊မြေစိုက်။
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု	ဆီစက်(၁)လုံး၊ထွန်စက်၊ခိုင်းနွား(၂-၆)၊ သိုး၊ဆိတ်၊ဝက်၊ ကြက်။	ပြောင်းခွေစက်၊ လက်တွန်း၊ခိုင်းနွား (၂)ကောင်၊ဝက်၊ ကြက်။	ထွန်စက်(ငှါး)၊ လက်တွန်းထွန်စက် (ငှါး)၊ခိုင်းနွား(ငှါး) ဝက်၊ကြက်။	မပိုင်
အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း	စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေး၊အရောင်းအဝယ်၊ဈေးပတ်ကားဆွဲ၊ ပန်းရံကန်ထရိုက်။	တောင်သူ၊မြေဩဝယ်နိုင်၊မွေးမြူရေး၊ မြေဆီကောင်း၊ လုပ်သားငှားနိုင်။	တောင်သူ၊မြေဩမသုံးနိုင်၊မြေဆီမကောင်း၊လုပ်သားမငှားနိုင်။	ကျပန်းလုပ်သား၊ဝင်ငွေပုံမှန်မရှိ။
အခြား	ဆိုင်ကယ်အကောင်း၊ TV၊စလောင်း၊ အောက်စက်၊ဖုန်းဟန်းစက်ကောင်း။	ဆိုင်ကယ်လိုင်စင်ပါ TV၊အောက်စက်၊ ဖုန်းကိုင်နိုင်။	ဆိုင်ကယ်လိုင်စင်မပါ ၊Radio၊ တယ်လီဖုန်းရှိကိုယ်ပိုင်မကိုင်နိုင်။	မရှိ

အိမ်ထောင်စု-၁၆၃	၂၅ (၁၅.၃%)	၁၅ (၉.၂%)	၄၉ (၃၀.၁%)	၇၄ (၄၅.၄%)

ရင်းမြစ်... (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင် အဆင်ပြေသောအိမ်ထောင်စု၊ အလယ်အလတ်ရှိသော အိမ်ထောင်စုများမှာ မြေယာများပိုင်ဆိုင်မှုများ၍ အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများမှာ မြေယာများ မပိုင်ကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ အိမ်အခြေအနေမှာအဆင်ပြေသောအိမ်ထောင်စုများ၏ အိမ်များမှာ ကာလာသွပ်မိုး၊ RCအုတ်ကာများဖြစ်၍ ကျန်အိမ်ထောင်စုများမှာ သွပ်မိုး၊အုတ်ကာ၊ ဝါးထရံကာများဖြစ်ကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းသုံးစက်ကိရိယာပိုင်ဆိုင်မှု မှာ အဆင်ပြေသောအိမ်ထောင်စုနှင့် အလယ်အလတ်ရှိသော အိမ်ထောင်စုများသာ ပိုင်ဆိုင်ကြောင်းတွေ့ ရှိရသည်။ အိမ်ထောင်စုများ သောအားဖြင့် ဆိုင်ကယ်များပိုင်ဆိုင်၍ အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စုနှင့် အလယ်အလတ်ရှိသော အိမ် ထောင်စုများ၏ အဓိက စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး ကျန်အိမ်ထောင်စုများမှာ စိုက်ပျိုးရေးနေ့စားလုပ်ကိုင်သူများ၊ကျပန်းလုပ်ကိုင်သူများနှင့် အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စုများမှ မစိုက် ပျိုးသော မြေကွက်များတွင်စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်နေကြကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(c) ထိခိုက်လွယ်မှု

(c-၁) ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှါးခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓန ဆင့် '၃' နှင့် '၄' အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု%	ဖြေရှင်းသည့် နည်းဗျူဟာ
၃ လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံမှု	၃၁	၁၆.၁၅%	၃လအောက်ဝမ်းစာဖူလုံသောအိမ်ထောင်စုအများစုသည်စိုက်ပျိုးရေးနေ့စားလုပ်ကိုင်သူများနှင့်ကျပန်းလုပ်ကိုင်သူများဖြစ်ကြသည်။
၃ လနှင့် ၆ လကြားဝမ်းစာဖူလုံမှု			
၆ လ မှ ၁၂ လအထိ ဝမ်းစာဖူလုံမှု			

ရင်းမြစ်... ဥစ္စာဓနအဆင့် '၃' နှင့် '၄' အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းစီအား စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင် ၃ လအောက်ဝမ်းစာဖူလုံသောအိမ်ထောင်စုအများစုသည် စိုက်ပျိုးရေးနေ့စား လုပ်ကိုင်သူများနှင့်ကျပန်း လုပ်ကိုင်သူများဖြစ်ပြီး ဝင်ငွေရလျှင်ရချင်း ပြန်လည်ပေးဆပ်ရကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

(၄-၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား(၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို ၆၄နှစ်နှင့်အထက်	-	၆	၆
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏ စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့်ပုဂ္ဂိုလ်	-	-	-
	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်		
ဆင်းရဲ၍ မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီး ဦးဆောင်အိမ်ထောင်စု	၃		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ် အိမ်ထောင်စု	၅		
အခြားဒေသသို့ ကြာမြင့်စွာသွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	-		

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင် မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို အဖွား(၆)ဦး နှင့် မိသားစု/ရပ်ရွာ၏ စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ် မရှိကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ ဆင်းရဲ၍ မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးအိမ်ထောင်စုမှာ (၃)အိမ်သာရှိ၍ မုဆိုးဖို/တစ်ခုလပ် ဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စုမှာ (၅)အိမ်နှင့် အခြားဒေသသို့ ကြာမြင့်စွာ သွားရောက်နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု မရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(၄-၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဧယား(၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှု အမျိုးအစား(အခြေအနေ)	ထိခိုက်လွယ်မှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်/မရှိ)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာ မဖူလုံမှု	နိမ့်	
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု (မြေ၊ စိုက်ပျိုးရေ)	လတ်	
၃	ရေကြီးခြင်း	မရှိ	
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	လတ်	
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	မရှိ	
၆	မုန်တိုင်း	မရှိ	
၇	ငလျင်	မရှိ	
၈	မီးဘေး	မရှိ	
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	နိမ့်	
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာ ပျက်ယွင်းမှု	မရှိ	
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	မရှိ	
စဉ်	**ထိခိုက်လွယ်မှု အမျိုးအစား(အခြေအနေ)**	**ထိခိုက်လွယ်မှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်/မရှိ)**	**မှတ်ချက်**
၁၂	ငှက်ဖျားရောဂါ	မရှိ	
၁၃	တီဘီရောဂါ	မရှိ	
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	မရှိ	
၁၅	ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ	မရှိ	
၁၆	တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	နိမ့်	
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	မရှိ	
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲစသည်	နိမ့်	

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း-ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ သဘာဝရင်းမြစ် (စိုက်ပျိုးမြေ) နည်းပါးခြင်း၊ သီးနှံထွက်နှုန်းပုံမှန်မရှိခြင်း၊ သီးနှံထွက်ကုန်များ ရောင်းဈေးများပုံမှန်မရှိခြင်း၊ ဈေးကွက်တည်ငြိမ်မှုမရှိခြင်း စသည်တို့ကြောင့် စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု အနည်းအကျဉ်း ဖြစ်နေရပါသည်။စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများမှာ မိုးမျှော်စိုက်ပျိုးကြသဖြင့် ရာသီမမှန်၍ မိုးမရွာခဲ့လျှင် တောင်သူများ အဆင်မပြေဖြစ်ရသည်။ ရာသီအပြောင်းကာလတွင် တိရိစ္ဆာန်များ ကူးစက်ရောဂါများ ကျရောက်မှုအနည်းငယ်ရှိပါသည်။ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းမှာ မိုးရာသီ တွင် မြေသားလမ်းကြမ်းဖြစ်သည့်အတွက် လမ်းချော်၍ ကား၊ဆိုင်ကယ်များသွားမရပါ။

(၈-၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား(၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှု အမျိုးအစား(အခြေအနေ)	ထိခိုက်လွယ်မှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်/မရှိ)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	နိမ့်	
၂	အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	နိမ့်	
၃	မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ	နိမ့်	
၄	သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သောအိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသောဒေသတွင် နေထိုင်သူ	မရှိ	
၅	မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ	မရှိ	
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသော နေရာ(Prone to accident)တွင် နေထိုင်သူများ	မရှိ	
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းခံရသူများ(IDP)	မရှိ	
၈	မြေနိမ့်ပိုင်း နေထိုင်သူများ	မရှိ	
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်များ	မရှိ	
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်းများ	နိမ့်	
စဉ်	**ထိခိုက်လွယ်မှု အမျိုးအစား(အခြေအနေ)**	**ထိခိုက်လွယ်မှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်/မရှိ)**	**မှတ်ချက်**
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	မရှိ	
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခ ဧရိယာတွင် နေထိုင်သူများ	မရှိ	
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ	မရှိ	
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သားများ	မရှိ	
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	မရှိ	
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသောသူများ	မရှိ	
၁၇	လည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ	နိမ့်	
၁၈	နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ	မရှိ	
၁၉	ရွှေပြောင်းလုပ်သားများ	မရှိ	
၂၀	ကားမောင်းပြီး အသက်မွေးသူများ	မရှိ	

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း-ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လူငယ်တချို့သည် အရက်များ အလွယ်တကူဝယ်ယူရရှိနေသောကြောင့် အရက်အသောက်များပြီး ကျန်းမာရေးထိခိုက်၊ ဆေးဝါးကုသသောအခါ ကျန်းမာရေးပြန်ကောင်း၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စုများ၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူများ၊ စသည့်အိမ်ထောင်စုများမှာ

အလုပ်ပုံမှန်မရှိသည့်အတွက် ဝင်ငွေပုံမှန်မရှိ။ တခြားသောသူများထက် ပိုမိုထိခိုက်ခံစားလွယ်ပါသည်။ အဆိုပါအခြေအနေများတွင် အခြားသူများထံမှ ချေးယူခြင်း၊အခြားဒေသများသို့ ပြောင်းရွှေ့ အလုပ်လုပ်ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းကြပါသည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(က-၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား(၁၁) ကျေးရွာအတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်းအမည်	အမျိုးအစား	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်းတာဝန်	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု
			ကျား	မ	ပေါင်း		
၁	လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့	၂	၁၀	၅	၁၅	သာရေး၊နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး၊လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေး	သင့်
စဉ်	အဖွဲ့အစည်းအမည်	အမျိုးအစား	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်းတာဝန်	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု
			ကျား	မ	ပေါင်း		
၂	ကျေးလက်ကျန်းမာရေးအဖွဲ့	၂	-	၈	၈	ကျန်းမာရေး	သင့်
၃	ဗုဒ္ဓဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့	၃	၁၅	-	၁၅	ဘာသာရေး	သင့်
၄	ကျောင်းအကျိုးတော်ဆောင်	၂	၅	-	၅	ပညာရေး	သင့်

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း-ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) စီးပွားရေး အခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့စသည့်။

(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့-ဥပမာ- အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။

(၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့သည် ရွာပိုင်မဏ္ဍပ်ဖြင့် အလှူပွဲများတွင် မဏ္ဍပ်ဆင် ပေးခြင်း၊ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးအဖွဲ့သည် ကျန်းမာရေးဆရာမ လမ်းညွှန်သည့် ဆေးဝါးများ ကျေးရွာ သို့တိုက်ကျွေးခြင်း၊ ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံသည့်အခါ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ဗုဒ္ဓဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့ သည် ဝါတွင်းကာလတွင် ဆွမ်းဆန်စိမ်း ဆွမ်းခံခြင်း၊ ရရှိလာသော အလှူငွေများအား ကျေးရွာဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းသို့ လှူဒါန်းခြင်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အမျိုးသမီး ပါဝင်မှုအားနည်းကြောင်း တွေ့ရှိပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းမှာ(၄)ဖွဲ့ရှိပြီး လုပ်ငန်းတာဝန်မှာ ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးများကို လုပ်ဆောင်ကြကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(က-၂)ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်း အမျိုးအစား	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁	Excel Bank	၂	ငွေကြေး

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း- ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

(၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ပြည်ပ) (ဥပမာ-ဓမ္မစကူးလ် ဖောင်ဒေးရှင်း၊Christian Aid Missions စသည်)

(၂) အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ပြည်ပ) (ဥပမာ-Care International, Save the Children, Gret, Pact Myanmar စသည်)

(၃) အရပ်ဘက်လူမှု အဖွဲ့အစည်း

(၄) နိုင်ငံအများ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့်ဆောင်ရွက်သော ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)

(၅) နိုင်ငံတစ်ခု၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ-GIZ,UKAid, USAid, စသည်)

(၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ပြည်ပ)

(၇) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင် Excel Bankချေးငွေအဖွဲ့မှ အသင်းသား(၅၃)ဦးအား ချေးငွေ(၁)ဦးလျှင် ၂၃၃၀၀၀/ထုတ်ချေးထားပါသည်။.

(ခ) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(ခ-၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား(၁၃) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု ရာခိုင်နှုန်း	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင် သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၃၉	၂၀.၃%	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ ဧကအောက်	၄၁	၂၁.၄%	ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ ဧကမှ ၅ ဧကကြား	၃၀	၁၅.၆%	တောင်သူငယ်
၄	၅ ဧကမှ ၁၂.၅ ဧကကြား	၇၀	၃၆.၅%	တောင်သူလတ်
၅	၁၂.၅ဧက အထက်	၁၂	၆.၂%	တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		**၁၉၂**		

ရင်းမြစ်...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင် တောင်သူလတ်(၃၆.၅%)နှင့် တောင်သူကြီး အနည်းငယ်ရှိပြီး မြေယာမဲ့(၂၀.၃%)နှင့် ဆင်းရဲသားတောင်သူ(၂၁.၄%)ရှိပါသည်။

(၂) အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက ရေအရင်းအမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့်ဧရိယာ

ဇယား(၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

စဉ်	အရင်းအမြစ်	ရေသောက် (ဧက)	ရေရရှိနိုင်မှု	
			တစ်နှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု(ရှိ/မရှိ)
၁	ဆည်	မရှိ	-	
၂	ရေလွှဲဆည်	မရှိ	-	
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း	မရှိ	-	
၄	ရေသွင်းမြောင်း	မရှိ	-	

၅	အဝီစိတွင်း	မရှိ	-	
၆	လက်ငင်ရေတွင်း	မရှိ	-	
၇	စိမ့်စမ်းရေ	မရှိ	-	
၈	ချောင်းရေ	မရှိ	-	

ရင်းမြစ်... (၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း-လယ်သမားအုပ်စု၊(၂)ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင်ရေအရင်းအမြစ်မရှိသောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းများမှာ မိုးမျှော်၍သာ လုပ်ကိုင်ကြရပါသည်။မိုးရွာသည့်အခါမှသာ (နှမ်း၊ပဲစဉ်းငုံ)သီးနှံများ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးကြပြီး ကျန်ရာသီများတွင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်နိုင်မှု နည်းပါးသည်။

(၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား(၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစုပေါင်းစိုက်ကေ	တစ်ဧကေ အထွက်နှုန်း				သီးနှံစိုက်ပျိုးသည့်ကာလ		သွင်းအားစုလိုအပ်ချက်	အမြတ်ရရှိနိုင်မှု
		ယူနစ်	အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျမ်းမျှ	မှ	ထိ		
ပဲစဉ်းငုံ	၁	တင်း	၂	၅	၃	မေ	ဖေဖော်ဝါရီ	နိမ့်	နိမ့်
နှမ်း	၁	တင်း	၁	၄	၃	မေ	ဩဂုတ်	နိမ့်	လတ်

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း-လယ်သမားအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင် တောင်သူများမှ ပဲစဉ်းငုံနှင့်နှမ်းသီးနှံကိုသာ အဓိကစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ပဲစဉ်းငုံဈေးကွက် မကောင်းသည့်အတွက် တောင်သူများ အရှုံးပေါ် ၊သွင်း အားစု လိုအပ်ချက်နည်းပါးပါသည်။နှမ်းဈေးကွက်မှာ အတော်အသင့်ဈေးကောင်းရသဖြင့် အဆင်ပြေ ပါသည်။

(၄)လယ်ယာသုံး စက်ကိရိယာများ

ဇယား(၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	တစ်ဦးချင်း	ရွာပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်	ငှါးရမ်းလုပ်ကိုင်နေ

	ပိုင်			သော တောင်သူအရေ အတွက်
ထွန်စက်	၂	-	-	၂၈
လက်တွန်းထွန်စက်	၃	-	-	-
အစေ့ချ ကိရိယာ	-	-	-	-
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်	-	-	-	-
ရိတ်သိမ်းစက်	-	-	-	-
ခြွေလှေ့စက်	၁	-	-	၁၉
ရေစုပ်စက်	၇	-	-	၆
ခြေနင်းရေတင်စက်	-	-	-	-
မြက်ရိတ်စက်	၁	-	-	-

ရင်းမြစ်...(၁)အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊ (၂)ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း -လယ်သမားအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများပိုင်ဆိုင်မှုမှာ ထွန်စက်(၂)စီး၊ လက်တွန်းထွန်စက်(၃)စီး၊ ခြွေလှေ့စက်(၁)စီး၊ ရေစုပ်စက် (၇)စီးနှင့် မြက်ရိတ်စက် (၁)စီးရှိပြီး ၄င်းရမ်းလုပ်ကိုင်သောတောင်သူများအတွက် ထွန်စက် တစ်နာရီလျှင် (၂၅၀၀၀)ကျပ်ဖြစ်ပြီး လက်တွန်းထွန်စက် တစ်နာရီလျှင် (၄၀၀၀)ကျပ်ပေးရကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(၅)သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား(၁၇) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ရှင်းလင်းချက်/ဖော်ပြချက်
သဘာဝ ရေမြေရာသီဥတု အနေအထား	
လယ်ယာမြေ အသုံးချနိုင်မှု	
စိုက်ပျိုးရေ အရင်းအမြစ်	
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု	ပွဲစားများထံမှ ချေးငွေများရရှိခြင်း
သီးနှံမျိုးစေ့ ရရှိနိုင်မှု	သီးနှံမျိုးစေ့များဝယ်ယူရရှိနိုင်ခြင်း

သဘာဝမြေဆွေး/ အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာနှင့် အခြား အော်ဂဲနစ် သွင်းအားစုများ	ဝယ်ယူရရှိနိုင်ခြင်း
ဓာတုပိုးသတ်ဆေး၊ဓာတ်မြေဩဇာနှင့် အခြား ဓာတုဗေဒ သွင်းအားစုများ	ဝယ်ယူရရှိနိုင်ခြင်း
လုပ်သားရရှိနိုင်မှု	ကျေးရွာတွင်စိုက်ပျိုးရေးလုပ်သားများရရှိနိုင်ခြင်း
နည်းပညာ၊အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာများလိုအပ်ခြင်း
သီးနှံစျေးကွက်နှင့် ကုန်သွယ်မှု	သီးနှံများကို ရောင်းချနိုင်ခြင်း

ရင်းမြစ်...(၁)ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း-လယ်သမားအုပ်စု၊ (၂)သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီးဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင် သီးနှံအထွက်နှုန်းတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းမှာ သဘာဝဓာတ်မြေဩဇာများ ဝယ်ယူရာတွင် အကြွေးယူ၍ သီးနှံပေါ်သည့်အခါမှ ပေးချေခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာများ လိုအပ်ပါသည်။သီးနှံမျိုးများအား ယခင်နှစ်စိုက်ပျိုးသီးနှံထဲမှ မျိုးကောင်းချန်၍ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ရရှိလာသောသီးနှံများအား မြို့ပေါ်ရှိ ပွဲရုံများသို့ ကား၊ ထော်လာဂျီများဖြင့် သွားရောက်ရောင်းချကြပါသည်။

(၆)သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား(၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
သဘာဝ ရေမြေရာသီဥတု အနေအထား	ရာသီဥတုမမှန်ခြင်း
လယ်ယာမြေ အသုံးချနိုင်မှု	လယ်ယာမြေများတိုးချဲ့နိုင်မှုမရှိခြင်း
စိုက်ပျိုးရေ အရင်းအမြစ်	စိုက်ပျိုးရေ အလွယ်တကူမရနိုင်ခြင်း
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု	သီးနှံပွဲစားများထံမှ အတိုးနှုန်းကြီးစွာဖြင့်ချေးငွေယူရခြင်း
သီးနှံမျိုးစေ့ ရရှိနိုင်မှု	
ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်**
သဘာဝမြေဆွေး/ အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာနှင့် အခြား အော်ဂဲနစ် သွင်းအားစုများ	
ဓာတုပိုးသတ်ဆေး၊ဓာတ်မြေဩဇာနှင့် အခြား ဓာတုဗေဒ သွင်းအားစုများ	
လုပ်သားရရှိနိုင်မှု	
နည်းပညာ၊အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာဗဟုသုတနည်းပါးခြင်း

သီးနှံစျေးကွက်နှင့် ကုန်သွယ်မှု	သီးနှံများကို လွယ်ကူစွာနှင့် စျေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့် မရောင်းချနိုင်ပါ။
ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါကျရောက်မှု	အဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါကျရောက်မှုအနည်းငယ်ရှိခြင်း

ရင်းမြစ်...(၁)ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း-လယ်သမားအုပ်စု၊(၂)သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေ အရင်းအမြစ်မရှိခြင်း၊ အော်ဂဲနစ်ဓာတ် မြေဩဇာ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများမရှိခြင်း၊ ရာသီဥတုမမှန်ခြင်းကြောင့်သီးနှံများ ပုံမှန်စျေးကွက် မရှိခြင်းနှင့် ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါ အနည်းငယ်ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(ခ-၂)မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

ဇယား(၁၉) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	**မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်နေသော အိမ်ထောင်စု**	**ကောင်ရေ**
မွေးမြူရေ	-	
နွား	၈၂	၂၀၂
နို့စားနွား	၂၅	၆၄
ကျွဲ	-	-
မြင်း	-	-
မြည်း	-	-
လား	-	-
ဆိတ်	၃၄	၂၂၉
သိုး	၁	၁
ဝက်	၁၆	၃၄
ကြက်	၅၁	၃၈၇
မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	**မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်နေသော အိမ်ထောင်စု**	**ကောင်ရေ**
ဘဲ	-	-
နွားနောက်	-	-
ငါးလုပ်ငန်း	-	-
ငါးကန်	-	-

ပုစွန်ကန်	-	-
ဂဏန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း	-	-
ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	-	-
ကမ်းလွန်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	-	-

ရင်းမြစ်...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း-လယ်သမားအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင် နွား၊ဝက်၊ဆိတ်၊သိုး၊ဝက်၊ကြက် မွေးမြူရေးကို တစ်နိုင်တစ်ပိုင်သာ မွေးမြူကြပါသည်။ စားကျက်မြေများမရှိသောကြောင့် စီးပွားဖြစ်မမွေးမြူနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါ သည်။

(၂)မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား(၂၀) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	စားကျက်မြေမရှိပါ။
ရေရရှိမှု	အသင့်အတင့်သာရနိုင်
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	
ချေးငွေ	
သွင်းအားစု(မွေးမြူရေးအစာ၊ဆေးစသည်) ဈေးကွက်	
ဝန်ဆောင်မှုနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှု	
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာလုံလောက်မှု	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုစွန်မွေးမြူရန် ရေမြေ အနေအထား	
ငါး/ပုစွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	
ချေးငွေ	
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	
နည်းပညာအကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	
အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်**
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း-လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင် ဝက်၊ ကြက်မွေးမြူရေးကို တစ်နိုင်တစ်ပိုင်သာ မွေးမြူကြကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(၃)မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား(၂၁) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	
ရေရရှိမှု	
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	
ချေးငွေ	
သွင်းအားစု(မွေးမြူရေးအစာ၊ဆေးစသည်) ဈေးကွက်	သွင်းအားစုများလွယ်ကူစွာ ဝယ်ယူမရနိုင်ပါ
ဝန်ဆောင်မှုနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှု	နည်းပညာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများနည်းပါးခြင်း
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာလုံလောက်မှု	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုစွန်မွေးမြူရန် ရေမြေ အနေအထား	
ငါး/ပုစွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	
ချေးငွေ	
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	
နည်းပညာအကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	

ရင်းမြစ်...(၁)ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာများမှာ အရင်းအနှီးလုံလောက်မှုမရှိခြင်း၊ စားကျက်မြေမရှိခြင်း၊ ခေတ်မီနည်းပညာနှင့် နည်းလမ်းများကို လက်လှမ်းမမှီခြင်းနှင့် ထဲထဲဝင်ဝင် မသိရှိခြင်းတို့ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

(ခ-၃)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

(၁)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား(၂၂)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
လုပ်သားအင်အား ရရှိနိုင်မှု	အသင့်အတင့်
လယ်ယာသားငါး ထွက်ကုန် မဟုတ်သော အခြားဒေသထွက်ကုန်များကို ရောင်းချရန် စျေးကွက်ရှိခြင်း	
စျေးကွက်ဆိုင်ရာ အသိအမြင်ရှိခြင်း	
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခြေအနေ	သင့်
ကုန်ကြမ်း ရရှိနိုင်ခြင်း	
လျှပ်စစ်မီး ရရှိနိုင်ခြင်း	
ချေးငွေ ရရှိနိုင်ခြင်း	ချေးငွေရရှိနိုင်ခြင်း
အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှု ရရှိခြင်း	
အလုပ်နှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်သော (သို့) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုနိုင်သော ပညာတစ်ခုခုကို တတ်မြောက်ခြင်း	
အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း	

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ကိုင်နေသောမိသားစုဝင်များသည်တောင်သူလုပ်ငန်း
နေ့စားလိုက်စားလုပ်ကိုင်သူများနှင့်အခြား ဒေသများသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်သူများတွေ့ရှိရသည်။ချေးငွေစိုက်ပျိုးစရိတ်များမှာ ပုံစံ(၇)ရှိသော တောင်သူများ ၁၈ကလျှင် ၅၀၀၀၀ဝ/နှုန်းချေးယူရရှိပါသည်။

(၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

ဇယား(၂၃)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောအသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက်ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
လုပ်သားအင်အား ရရှိနိုင်မှု	
လယ်ယာသားငါး ထွက်ကုန် မဟုတ်သော အခြားဒေသထွက်ကုန်များကို ရောင်းချရန် စျေးကွက်ရှိခြင်း	
စျေးကွက်ဆိုင်ရာ အသိအမြင်ရှိခြင်း	မရှိ
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခြေအနေ	ညံ့
ကုန်ကြမ်း ရရှိနိုင်ခြင်း	
လျှပ်စစ်မီး ရရှိနိုင်ခြင်း	လုံးဝမရရှိပါ
ချေးငွေ ရရှိနိုင်ခြင်း	လိုသလောက်လွယ်ကူစွာ ချေးငွေမရရှိပါ
အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှု ရရှိခြင်း	နည်းပညာနှင့်အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများလုံးဝမရပါ ။
အလုပ်နှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်သော (သို့) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုနိုင်သော ပညာတစ်ခုခုကို တတ်မြောက်ခြင်း	ကျွမ်းကျင်စွာ တတ်မြောက်ခြင်းမရှိ
အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း	အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းမရှိ

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ် ကိုင်နေသောမိသားစုဝင်များသည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် အသေးစား/ အလတ်စားစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုမရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင်အခွင့် အလမ်းမရှိသောကြောင့် ပြင်ပအခြားဒေသများသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်သူများရှိကြောင်း တွေ့ရှိ ရပါသည်။

(ဂ) ရွှေပြောင်းလုပ်သားများ

(ဂ-၁) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား(၂၄) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

စဉ်	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	ပြည်တွင်း			ပြည်ပ			လူဦးရေ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	'ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်သူ' တစ်ဦးအနည်းဆုံးရှိသော အိမ်ထောင်စုနှင့် လူဦးရေ	၁၂၀	၁၂၆	၁၂၀	၂၄၆	၂	၂	၄	၁၂၈	၁၂၂	၂၅၀
	ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းမှုကာလ										
၂	၃ လ အထိ	-	၆	၃	၉	-	-	-	၆	၃	၉
	၆ လ အထိ	-	-	၃	၃	-	-	-	-	၃	၃
	၁၂ လ အထိ		၁၀	၃	၁၃	-	-	-	၁၀	၃	၁၃
	၁၂ လ အထက်		၁၁၀	၁၁၁	၂၂၁	၂	၂	၄	၁၁၂	၁၁၃	၂၂၅

ရင်းမြစ်...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း-စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ်အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ဝင်ငွေနည်းပါးကာ မိသားစုဝင်အချို့သည် ပြည်တွင်းအခြား ဒေသများသို့ထွက်၍ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုများရှိကြောင်း တွေ့ရှိ ရပါသည်။

(ဂ-၂) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းအရင်း

ဇယား (၂၅) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းအရင်း

စဉ်	အကြောင်းရင်း	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်	၂၅၀
၂	နိုင်ငံရေးနှင့် ဆိုင်သော အကြောင်းအရင်း	-
၃	ဒေသတွင် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှု မရှိသည့် အကြောင်းရင်း	-
၄	လူမှုရေး၊ ကျန်းမာရေးကိစ္စများကြောင့်(social protection,health)	-

၅	အမျိုးအမည်ခွဲခြားမဖော်ပြနိုင်(သို့မဟုတ်)အကြောင်းအရင်းကိုဖြေဆိုထားခြင်း/ ဖြေဆိုလိုခြင်းမရှိ	-

ရင်းမြစ်...အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးသာအများဆုံးလုပ်ကိုင်ရသောကြောင့် မိသားစု စားဝတ်နေရေးပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် အခြားဒေသများသို့ သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်နေကြကြောင်း တွေ့ ရှိရပါသည်။

(ဂ-၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား(၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်			
		စုစုပေါင်း	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကိုမှီခိုနေရသောအိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	၁၁၄	-	၂၀	၁၁
၂	ပြန်ပို့ငွေ လမ်းကြောင်းများ				
	-က။ ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)				
	-ခ။ ဘဏ်	၃၇			
	-ဂ။ လူကြုံဖြင့် လွှဲပို့ခြင်း	၇၇			

ရင်းမြစ်...(၁)အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း- ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်မှာ (၁၁၄)အိမ်ရှိပြီး ပြန်ပို့ငွေမှာ နိမ့်ပါးလျက်ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

(ဃ) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လပ်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ဈေးအမည်(မြို့/ရွာ)	–	မလှိုင်ဈေး
ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်)	–	(၁၁)မိုင်
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနည်းလမ်း	–	ဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာကျီ ၊ကား
ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုရရှိနိုင်မှု	–	စားသောက်ကုန်၊မီးဖိုချောင်သုံးနှင့်အိမ်သုံးပစ္စည်း၊အဝတ်အထည်၊ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ၊ပရိဘောဂများ၊စက်ပစ္စည်းများ။

ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦ	–	သင့်
ဝန်ဆောင်မှု	–	

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာ၏ အကြီးစားဈေးကွက်မှာ မလှိုင်ဈေးဖြစ်ပြီး (၁၁)မိုင်ခန့်ကွာဝေးကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ မလှိုင်ဈေးသို့ ဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာကျီ၊ကား များဖြင့် သွားလာ၍ စားသောက်ကုန်၊မီးဖိုချောင်သုံး နှင့် အိမ်သုံးပစ္စည်း၊အဝတ်အထည်၊ ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ၊ ပရိဘောဂများ၊စက်ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူကြကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ဈေးအဆောက်အဦများမှာ အုတ်ခင်း၊ သွပ်မိုးဖြစ်ပြီး တစ်ထပ်အဆောက်အဦဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(ဃ)ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား(၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေရရှိနိုင်သည့်နေရာ	ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုအမျိုးအစား	ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့်ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံပစ္စည်းလိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန်အခက်အခဲများ
အစိုးရဘဏ်(မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်/မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်)	ကာလတိုချေးငွေ	၆လ		မလိုအပ်ပါ	ရှိ
သမဝါယမချေးငွေ	ကာလတိုချေးငွေ	၆လ	၂%	မလိုအပ်ပါ	ရှိ
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်					
ပုဂ္ဂလိကအသေးစားချေးငွေဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု/ငွေချေး အစီအစဉ်					
ငွေချေးပေးသူ					
အပေါင်ဆိုင်					
မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများ	ကာလတိုချေးငွေ	လစဉ်	၃%	မလိုအပ်ပါ	ရှိ

ရင်းမြစ်...(၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုပေးသော အဖွဲ့များ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်နှင့်ပုဂ္ဂလိကဘဏ်များမှ ချေးယူမှုမရှိပါ။မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်နှင့်သမဝါယမမှ ချေးယူမှုရှိပြီး အတိုးနှုန်းမှာလည်း သက်သာပါသည်။သို့သော် ချေးငွေအား လိုအပ်သလောက်မရရှိသောကြောင့် မိတ်ဆွေများထံမှအတိုးနှုန်း ၃%ဖြင့် ချေးယူရပါသည်။အချို့သောတောင်သူများမှာ သီးနှံပွဲစားများထံမှ အတိုးနှုန်း၅%ဖြင့် ချေးယူရကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(စ)ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(စ-၁)ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝရင်းမြစ်များစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ ဇယား(၂၉)ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက် အခဲများ

အခြေအနေ	အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	ရှိ	နိမ့်
အပင်မျိုးစိတ်များ	မရှိ	
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ် ထိန်းချုပ်မှု	ရှိ	လတ်
ရေအရင်းအမြစ်	ရှိ	နိမ့်
ငါးမျိုးကွဲများ	မရှိ	
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	မရှိ	
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	မရှိ	

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း-ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင် မြေဆီလွှာအခြေအနေမှာ ကုန်းမြေများခြင်းကြောင့် မြေဆီမကောင်းပါ။ပဲစဉ်းငုံ၊နှမ်းသီးနှံများ နေရောင်ခြည်မရရှိဘဲ မိုးအုံ့လျှင် ပိုးကျရောက်၍ အပွင့်ပျက်သွားပါသည်။အချိန်မှီ ဆေးဖြန်းနိုင်လျှင် ထိခိုက်မှုမရှိဘဲ၊ နောက်ကျမှ ဆေးဖြန်းလျှင် ဆုံးရှုံး ရပါသည်။ဓာတ်မြေဩဇာအသုံးပြုမှုများခြင်းကြောင့် မြေဆီလွှာဆုတ်ယုတ်လာကြောင်းနှင့် စွန့်ပစ် ပစ္စည်းများအား စနစ်တကျစွန့်ပစ်ကြကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(ဆ) ပညာရေး

(ဆ-၁)ပညာရေးနှင့်စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား(၃၀) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာ ပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	လူဦးရေ၏ %
စာမတတ်သူဦးရေ	၁၇	၅၂	၆၉	၆.၇၂%
မူလတန်းအဆင့်ရှိသူ ဦးရေ	၂၅၆	၂၇၄	၅၃၀	၅၁.၆၆%
အလယ်တန်းအဆင့်ရှိသူ ဦးရေ	၁၆၁	၁၁၈	၂၇၉	၂၇.၁၉%
အထက်တန်းအဆင့်ရှိသူ ဦးရေ	၂၆	၂၄	၅၀	၄.၈၇%
တက္ကသိုလ်/ကောလိပ် အဆင့်ရှိသူဦးရေ	၁၂	၁၄	၂၆	၂.၅၃%
၅ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေပေါင်း	၄၇၂	၄၈၂	၉၅၄	၉၂.၉၈%

ရင်းမြစ်...အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင် စာမတတ်သူဦးရေမှာ လူဦးရေစုစုပေါင်း၏ (၆.၇၂%) ၊ မူလတန်း ပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေမှာ လူဦးရေစုစုပေါင်း၏ (၅၁.၆၆%) ရှိကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ အလယ်တန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေမှာ (၂၇.၁၉%)ရှိပြီး၊အထက်တန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေမှာ (၄.၈၇%)နှင့် ဘွဲ့ရဦးရေမှာ (၂.၅၃%) ခန့်ရှိပါသည်။

(ဆ-၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား(၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

အတန်းပညာ ပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း
မူလတန်း	၄၀	၃၉	၇၉
အလယ်တန်း	၃၈	၄၂	၈၀
အထက်တန်း	၅	၁၀	၁၅
တက္ကသိုလ်/ကောလိပ်	၇	၁၄	၂၁

ရင်းမြစ်...(၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း၊(၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင် မူလတန်းပညာသင်ဦးရေမှာ (၇၉)ဦး၊ အလယ်တန်းပညာသင်ဦးရေမှာ (၈၀)ဦးရှိပြီး၊ အထက်တန်းပညာသင်ဦးရေမှာ (၁၅)ဦးနှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား(၂၁)ဦးရှိပါသည်။

(ဆ-၃) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား(၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	အလယ်တန်းကျောင်း

ရွာမှ အကွာအဝေး(မိုင်)	ရွာတွင်း		
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	ခြေလျင်		
စာသင်ကျောင်းအရွယ်အစား(အလျား၊အနံ၊အမြင့်)(စတုရန်းပေ)	၇၂၉၀၀၀၊ ၃၆၈၆၄၀၀		
အမိုး၊နံရံ၊အခင်း အရည်အသွေး	ကောင်း		
ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ(လုံလောက်မှုရှိ/မရှိ)နှင့်ကျောင်းအိမ်သာအခြေအနေ	လုံလောက်မှုရှိ		
ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု(အာဟာရအမျိုးအစားနှင့်ကြိမ်ရေ)	တိုက်ကျွေးမှုရှိ		
ကျောင်းဆရာဦးရေ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
အစိုးရခန့်	၄	၇	၁၁
ကျေးရွာခန့်	-	-	-

ရင်းမြစ်...(၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း-ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာရှိ အလယ်တန်းကျောင်းသည် ရွာတွင်းတွင်တည် ရှိပြီး ကျောင်းအရွယ်အစားမှာ ၇၂၉၀၀၀ စတုရန်းပေ ၊ ၃၆၈၆၄၀၀ စတုရန်းပေ၊ သွပ်မိုး၊အုတ်ကာ(၂) ဆောင် ဖြစ်ပြီး ကျောင်းသားဦးရေ နှင့် ကျောင်းဆောင်အရေအတွက်မျှတမှုမရှိခြင်း ကျောင်းသုံးပရိ ဘောဂများလည်း လုံလောက်မှုမရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ဆရာ၊ ဆရာမဦးရေမှာ(၁၁)ဦးဖြစ်ကြောင်း တွေ့ ရှိရပါသည်။

(ဆ-၄)ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

ဇယား(၃၃)ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ပြဿနာ	**ရှင်းလင်းချက်**
ကျောင်းဆရာ/မ ရရှိနိုင်မှု	ဆရာ၊ဆရာမ(၁၁)ဦး၊လုံလောက်မှုရှိ
တပည့်-ဆရာအချိုး	၄၀:၁ အောက်
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	မရှိ
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေးအထူးအစီအစဉ်	မရှိ
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့် စာရေးကိရိယာ	မလုံလောက်
ဆင်းရဲသော မိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ် မတတ်နိုင်မှု	အသင့်အတင့်
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာပစ္စည်းများလက်လှမ်းမီမှု	နည်း
မိဘဆရာအသင်း၏ အခန်းကဏ္ဍ	သင့်

ရင်းမြစ်...(၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း-ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင် ဆရာ၊ဆရာမ(၁၁)ဦးရှိ၍ အသင့်အတင့် လုံလောက်မှုရှိပါသည်။ကျေးရွာတွင် အလယ်တန်းကျောင်းရှိပြီသဖြင့် မူလတန်းကျောင်းသားများ ကျောင်းထွက်မခံဘဲ အလယ်တန်းပညာ ဆက်လက်သင်ယူစေပါသည်။ ကျောင်းသုံးဖတ်စာအုပ်များ နိုင်ငံတော်မှ ဖြန့်ဝေပေးပါသည်။ဗလာစာအုပ်၊ ဘောပင်၊ ခဲတံများ ထောက်ပံ့ပေးသော်လည်း

လုံလောက်မှုမရှိပါ။

(၈) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

(၈-၁) အဖြစ်များသောရောဂါများ

ဇယား(၃၄) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

စဉ်	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက်/သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါ		✓		မိုးရာသီတွင် အဖြစ်များသည်
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး		✓		မိုးရာသီတွင် အဖြစ်များသည်
၃	ငှက်ဖျား			✓	
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ကူးစက်ရောဂါ			✓	
စဉ်	**ရောဂါ**	**ပျံ့နှံ့မှု/ ဖြစ်ပွားမှု**			**မှတ်ချက်/သုံးသပ်ချက်**
		မြင့်	**နိမ့်**	**မရှိ**	
၅	HIV,AIDS, လိင်မှတဆင့် ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ			✓	
၆	တီဘီ		✓		
၇	ဆီးချို		✓		
၈	သွေးတိုး	✓			
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊စီ)			✓	
၁၀	အာဟာရ ချို့တဲ့မှု			✓	
၁၁	အခြား ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ			✓	

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း- ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြိုးတောကျေးရွာတွင် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါနှင့် သွေးလွန်တုပ်ကွေး ရောဂါများသည် မိုးရာသီတွင်အဖြစ်များသော်လည်း ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနသို့ သွားရောက်ကုသ သဖြင့် သက်သာပျောက်ကင်းကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ ဆီချိုရောဂါဖြစ်ပွားမှု အနည်းငယ်ရှိပြီး သွေးတိုးရောဂါဖြစ်ပွားမှုမှာ အသက်(၄၀)နှစ်နှင့် အထက်အရွယ်များတွင် ဖြစ်ပွားမှုများကြောင်းနှင့် ကုသရာတွင် ပျောက်ကင်းမှုနည်းပါးပြီး သက်သာကြောင်း တွေ့ရသည်။

(၈-၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂)လ အတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား(၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂)လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း (ရှိ၊မရှိ အမှန်ခြစ်ရန်)	ရှိ	မရှိ
၁	အဆုတ်ရောဂါ		✓
၂	ဆုံဆို့၊ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ	✓	
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	✓	
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)	✓	
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	✓	
၆	အခြား စုပေါင်းကာကွယ်ဆေး ထိုးနှံမှု	✓	
၇	အာဟာရ မှတ်တမ်းယူမှု (အရပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)	✓	
၈	အာဟာရ ပညာပေး အစီအစဉ်		✓

ရင်းမြစ်...(၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း- ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာရှိ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်နှင့် (၅)နှစ်အောက် ကလေးငယ်များအား ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနမှ လစဉ်လာရောက်၍ ကာကွယ်ဆေးများ ထိုးနှံပေးကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(၆-၃) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား(၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီးအကွာအဝေး (မိုင်)	အခန်း/ကုတင် လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ ဌာနခွဲ	(၃)မိုင်	မရှိ
တိုက်နယ် ဆေးရုံ	(၅)မိုင်	ရှိ
မြို့နယ်ဆေးရုံ	(၄)မိုင်	ရှိ
ဆေးဆိုင်	ရွာအနီးအနားတွင်ဆေးဆိုင်မရှိပါ	

ရင်းမြစ်...(၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း- ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာသည်ဆပ်ခင်းကြီးကျေးရွာရှိကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနတွင် သွားရောက်ကုသရပါသည်။သူနာပြု(၁)ဦးရှိပြီး အချိန်ပြည့်မကုသနိုင်ကြောင်းနှင့် အခန်း /ကုတင် လုံလောက်မှု မရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(ဈ)　　ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(ဈ-၁)　သောက်သုံးရေ ရရှိမှု

ဇယား(၃၇) သောက်သုံးရေ ရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အသုံးပြုသော အိမ်ထောင်စု	သောက်သုံးရေ အရည်အသွေး စမ်းသပ်စစ်ဆေးထားမှု(ရှိ/မရှိ)	ရေအရည်အသွေး (ကောင်း၊သင့်၊ညံ့)	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု		
				နွေ	မိုး	ဆောင်း
ရေတွင်း	၁၈၇	မရှိ	ကောင်း	√	√	√
အဝီစိတွင်း/ စက်တပ်	၆၀	မရှိ	သင့်	√	√	√
အဝီစိတွင်း/ တုံကင်						
ရေရရှိနိုင်မှု	**အသုံးပြုသော အိမ်ထောင်စု**	**သောက်သုံးရေ အရည်အသွေး စမ်းသပ်စစ်ဆေးထားမှု(ရှိ/မရှိ)**	**ရေအရည်အသွေး (ကောင်း၊သင့်၊ညံ့)**	**လက်ရှိ/လုံလောက်မှု**		
				နွေ	**မိုး**	**ဆောင်း**
မိုးရေ သိုလှောင်ကန်						
မြစ်/ချောင်းရေ						
ရေကန်	၁၈၇	မရှိ	သင့်		✓	
စိမ့်စမ်းရေ						

ရင်းမြစ်...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊(၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။　　။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင်ကိုယ်ပိုင်အဝီစိတွင်းစက်တပ်(၃၀)တွင်းခန့်၊ လက်တူးတွင်း အများပိုင်(၂)တွင်း၊ အများပိုင်ရေ ကန်(၄)ကန်ရှိပါသည်။ ချောင်း(၁)ချောင်း ရှိသော်လည်း ဆပ်ပြာ ကျင်းပေါက်သောမြေတွင် ဖြတ်သန်းစီးဆင်းသောကြောင့် ချောင်းရေမှာ သုံးစွဲ၍မရပါ ။

(ဈ-၂)　သန့်ရှင်းရေး အခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာ အမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်သာ အမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု
သန့်ရှင်းသော ယင်လုံအိမ်သာ သုံးစွဲမှု	
ရေဆွဲ အိမ်သာ	၁
ရေလောင်း/ယင်လုံအိမ်သာ	၁၈၆
မသန့်ရှင်းသော ယင်လုံအိမ်သာ သုံးစွဲမှု	
တွင်း/ဇလားအိမ်သာ	၅
တွင်းမရှိအိမ်သာ	
အိမ်သာမရှိ	

ရင်းမြစ်...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စု(၁)အိမ်သည် ရေဆွဲအိမ်သာ၊အိမ်ထောင်စု(၁၈၆)အိမ်သည် ယင်လုံအိမ်သာအသုံး ပြုကြပြီး အိမ်ထောင်စု (၅) အိမ်သည် တွင်းရှိ အိမ်သာ အသုံးပြုကြကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(ည) ကျား- မ ရေးရာ

ဇယား (၃၉) ကျား - မ ရေးရာ

စဉ်	ကျေးရွာ၏ လူမှုစီးပွား ဖွံ့ဖြိုးစေရေးအတွက် အမျိုးသမီးများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်သင့် သောအချက်များ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက်
၁	ကျေးရွာစီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု/ခေါင်းဆောင်မှု		✓	
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်း များတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာ ပါဝင် ဆောင်ရွက်မှု	√		
၃	လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေးများ/ အမျိုးသမီးများအား သံသယ ဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု(သို့) တိုင်ကြားမှုများ		✓	
၄	အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု		✓	

ရင်းမြစ်(၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း- ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင်အမျိုးသမီးများသည်ကျေးရွာစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် တွင် ပါဝင်ခေါင်းဆောင်ခြင်းမရှိသော်လည်း ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။အကြမ်းဖက်မှုများအတွက်ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာ များအတွက် အသိအမြင်နည်းပါးကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(၄) အခြေခံအဆောက်အဦများအခြေအနေ

(၄-၁) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား(၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု အခြေအနေ

လမ်းအမျိုးအစား	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	အရည်အသွေး (ကောင်း သင့်၊သည့်)	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည် (မိုင်)
				ပွင့်လင်း ရာသီ	တစ်နှစ် ပတ်လုံး	
ရွာတွင်းလမ်း	၁	သင့်	(၅)နှစ်အထက်	√		(၁)မိုင်(၂) ဖာလုံ
ချဉ်းကပ်လမ်း						
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၁	သင့်	(၅)နှစ်	√		(၃)မိုင်(၂) ဖာလုံ

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း-ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။မြေသားလမ်း-၁၊ကျောက်ခင်းခြင်း-၂၊ကျောက်ချောလမ်း-၃၊ကွန်ကရစ်လမ်း-၄၊ကတ္တရာလမ်း-၅

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာ၏ ရွာတွင်းလမ်းများမှာ မြေသားလမ်းဖြစ်၍ မိုးရာသီတွင်သွားလာရန်အတွက် လမ်းများကျဉ်းမြောင်းပြီး ခက်ခဲပါသည်။ရွာချင်းဆက်လမ်းများမှာလည်း မြေသားလမ်းကြမ်းဖြစ်သောကြောင့် မိုးတွင်းကာလသွားလာရာတွင် လမ်းချော်၍ ကား၊ဆိုင်ကယ်များ လုံးဝ သွားလာ၍မရကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(၄-၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား(၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ

တံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား (အလျား၊အနံ၊ အမြင့်)	အရည် အသွေး	တည်ဆောက် ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင် သည့်ရာသီ	
				ပွင့်လင်း ရာသီ	တစ်နှစ် ပတ်လုံး
ဆိပ်ခံတံတား					
ကွန်ကရစ်တံတား					
သစ်သားတံတား					
ကြိုးတံတား					
ဝါးတံတား					
ရေပြွန်					
ရေကျော်	(၈၀' x ၂၀')	ညံ့	၂နှစ် မှ ၅နှစ်	√	

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင်ရေကျော်(၁)စင်းရှိပြီးမိုးရာသီ ရေကျချိန်တွင် ဆိုင်ကယ်၊စက်ဘီးများ ဖြတ်သန်းသွားလာရ၍ မရကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(၄-၃) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား(၄၂)ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ်အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု	
			ပွင့်လင်း ရာသီ	တစ်နှစ် ပတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း	အသုံးမပြုပါ			
ပင်လယ်ရေကြောင်း	အသုံးမပြုပါ			

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတော်ကျေးရွာတွင် ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး မရှိပါကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(၄-၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား(၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ယာဉ်အမျိုးအစား	လှေ၊သမ္ဘာန်	စက်လှေ	စက်ဘီး	မော်တော်ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်ကယ်	ထော်လာကျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွားလည်း
အရေအတွက်	-	-	၅	၉၆	-	၁	၃	-	၃၄

ရင်းမြစ်... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ကား၊မော်တော်ဆိုင်ကယ်၊ စက်ဘီးနှင့် ထော်လာကျီ များကို သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် အသုံးပြုကြပြီး မော်တော်ဆိုင်ကယ်မှာ အိမ်ထောင်စုတိုင်းပိုင်ဆိုင် ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၄) လျှပ်စစ်မီး ရရှိမှု

ဇယား (၄၄)လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲ(ရှိ/မရှိ)
မဟာဓာတ်အားလိုင်း	-	-	
ဆိုလာစနစ်	၁၄၁	သင့်	
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်	-	-	
ရင်းမြစ်	**အိမ်ထောင်စု**	**ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)**	**အခက်အခဲ (ရှိ/မရှိ)**
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်	၁၁	သင့်	
လေစွမ်းအင်	-	-	
ဇီဝလောင်စာ	-	-	
အမျိုးအမည်ခွဲခြား ဖော်ပြ ခြင်းမပြုနိုင်သောလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစနစ်	-	-	
လျှပ်စစ်မီး အသုံးမပြုနိုင် သော	-	-	ရှိ

ရင်းမြစ်...(၁)အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ဦး(၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာရှိ အိမ်ခြေ(၁၄၁) ဆိုလာစနစ် သုံးစွဲနိုင်ကြပြီး အိမ်ခြေ(၁၁)အိမ်သည် ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင် သုံးစွဲကြပါသည်။ ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများအတွက် ဆိုလာစနစ် သုံစွဲရန်ခက်ခဲနေကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာ အခြေအနေ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဂြိုလ်တုစလောင်း
အရေအတွက်	၁၆၃	၂၉	၂၅	၁၃

ရင်းမြစ်... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးအတွက် ဖုန်းကို အသုံးပြုကြပြီး သတင်းအချက်အလက်များကို ရေဒီယို၊တီဗွီနှင့် ဂြိုလ်တုစလောင်းတို့မှ ဖမ်းယူကြည့်ရှုကြကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

(၄) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား(၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆိုင်ရာများ	ဝန်ဆောင်မှု
လူငယ်များ အနားယူ အပန်းဖြေရန် နေရာများ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲများရှိခြင်း	မရှိ
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	ရှိ
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	ရှိ
အားကစားနှင့် ကာယလေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်ရန်နေရာနှင့် အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ ရှိခြင်း	-
ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	ရှိ
ရိုးရာဓလေ့ထုံးစံများနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းတွင် ပါဝင်မှု	ရှိ
စိတ်ဝင်စားရာများကို မိမိကိုယ်တိုင် လေ့လာသင်ယူနိုင်မည့် နေရာများ၊ လူငယ်ရိပ်သာများ၊ စာကြည့်တိုက်များ စသည်တို့တွင် ဝင်ရောက်လေ့လာသင်ယူနိုင်ခြင်း	မရှိ

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာရှိ လူငယ်များမှာ အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်း မှီမှုမရှိဘဲ လူမှုရေး၊ ဘာသာရေး၊ ကျေးရွာသန့်ရှင်းရေးလုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှုရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(ဏ) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(ဏ-၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှင်းလင်းချက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	လက်လှမ်းမမှီ
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး အစီအစဉ်	မလိုင်မြို့နှင့် နီးကပ်သဖြင့် လက်လှမ်းမှီပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အရန်မီးသတ်(၁၀)ဦးခန့်ရှိပါသည်။
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	(၉)မိုင် ခန့်အကွာတွင် မြို့နယ် ရဲစခန်းရှိ

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လာပါက အရန်မီးသတ်(၁၀)ဦးခန့်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားရှိပါသည်။ကျေးရွာနှင့် (၉)မိုင်ခန့်အကွာတွင် မြို့နယ်ရဲစခန်း ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(ဏ-၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား(၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ	လူကုန်ကူးမှု	ခိုးမှု	မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု	အကြမ်းဖက်မှု
	မရှိ	မရှိ	မရှိ	မရှိ

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိ ရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တည်ကြီးတောကျေးရွာတွင် လူကုန်ကူးမှု၊ ခိုးမှု၊ မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှုနှင့် အကြမ်း ဖက်မှု များမရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

၅ ။ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ဇယား (၄၅) : ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်						
ဇယား – ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာတည်ဆောက်မှုအခြေပြဇယား						
စဉ်	**ပြဿနာ**	**အကြောင်းအရင်း**	**အလားအလာ**	**အဟန့်အတား နှင့် စိန်ခေါ်မှု**	**ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ**	**အဆိုပြုစီမံချက်**
၁။	**စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ**					
	နည်းစနစ်တကျစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ၊	နည်းပညာထောက်ပံ့မှုများထောက်ပံ့မှု	စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့်ကုမ္ပဏီ	စိုက်ပျိုးရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်မှု	စိုက်ပျိုးရေးဌာန၊ ကုမ္ပဏီများနှင့်	တောင်သူပညာပေး ဟောပြောပွဲ၊
	အထွက်နှုန်းလျော့ကျခြင်း။	အားနည်းခြင်းကြောင့်သီးနှံအထွက်နှုန်း	များရှိပါသည်။	အားနည်းခြင်း၊ သွားလာရေးအခက်	ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊	မြေဆီလွှာပြုပြင် ထိန်းသိမ်းခြင်းနည်း
		လျော့ကျခြင်း။		အခဲကြောင့် ဝန်ထမ်းများ မလာနိုင်၊	စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ ကျေးရွာသို့	ပညာ၊ သဘာဝမြေဆွေးပြုလုပ်ခြင်း
				ကုမ္ပဏီများနည်းပညာပေးခြင်းထက်	ကွင်းဆင်း၍ ပညာပေးဟောပြော	နည်းပညာ၊ ကိုင်းကူးကိုင်းဆက်
				အရောင်းမြှင့်တင်ရေးဦးစားပေး	ပွဲများဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။	အစရှိသော ပညာပေးသင်တန်းများ
				ဆောင်ရွက်ခြင်း။		ဖွင့်လှစ်ခြင်း။
၂။	**မွေးမြူရေးကဏ္ဍ**					
	ရာသီရောဂါများ ဆိုးဝါးစွာ	မွေးမြူရေးနည်းပညာဝန်ဆောင်မှု	ကျေးရွာမှ မွေးမြူရေး လုပ်ကိုင်သူ	မွေးမြူရေးနည်းပညာ၊ ဗဟုသုတရယူ	တိ/ကု ဦးစီးဌာန၊ မွေးမြူရေး	တိရစ္ဆာန်အသိပညာပေးဟောပြောပွဲ၊
	ကျရောက်ပြီး၊ ကာကွယ်	များမရခြင်း၊ ဗဟုသုတအားနည်းခြင်း	အများအပြားရှိပါသည်။	ရန်ခက်ခဲခြင်း၊ အဆက်အသွယ်မရှိ	အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချိတ်ဆက်	တိ/ကု သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ရန်။
	နိုင်မှုမရှိ။	ကုသမှုမပေးနိုင်သည့်အတွက်		ခြင်း။	ဆောင်ရွက်ပေးရန်။	ကာကွယ်ဆေးများထိုးနှံပေးရန်။
		တိရစ္ဆာန်များဆုံးရှုံးရခြင်း။				
၃။	**စိုက်/မွေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရကဏ္ဍ**					
	အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ	ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများမကျွမ်းကျင်သော	လူငယ်များအသက်မွေးမှုပညာရပ်	သင်တန်းများတက်ရောက်ရန် အရင်း	အသက်မွေးပညာဦးစီးဌာန	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရပ်
	မရှိခြင်း၊ လုပ်အားခနည်းခြင်း၊	ကြောင့် လူငယ်များ နေရပ်စွန့်ခွာ၍	များကို စိတ်ဝင်စားကြသည်။	အနှီးအခက်အခဲရှိခြင်း၊ အဆက်အ	ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့်	သင်တန်းများ အဆင့်မြှင့် လက်သမား၊
	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်း	ဝင်ငွေရှာဖွေရခြင်း။		သွယ်မရှိခြင်း။	ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။	ပန်းရံ၊ ဖုန်းပြင်၊ စက်ချုပ်၊ ဆိုင်ကယ်
	များတွင် ကျွမ်းကျင်မှု					ပြင်၊အလှပြင်၊ ကွန်ပျူတာပြင်၊ စက်ပြင်
	အားနည်းခြင်း။					လျှပ်စစ်ပြုပြင်သင်တန်းများဖွင့်လှစ်
						ပေးရန်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ဇယား – ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာတည်ဆောက်မှုအခြေပြဇယား

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းအရင်း	အလားအလာ	အဟန့်အတား နှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်
၄။	**ပညာရေးကဏ္ဍ**					
	ဆရာ/ဆရာမ အရေအတွက်မပြည့်စုံ	ကျေးရွာအလယ်တန်းကျောင်း ဆရာ/	ကျောင်းသားအရေအတွက်များသည်	အချိန်မှီခန့်ထားပေးနိုင်ခြင်းမရှိ။	ဆရာ/ဆရာမများ ဖွဲ့စည်းပုံအင်	ကျေးရွာ အလယ်တန်းကျောင်းတွင်
	၍ သင်ကြားမှုတွင် အခက်အခဲ	ဆရာမ လစ်လပ်နေရာများတွင်ဖြည့်စွက်			အားအရဖြည့်စွက်ခန့်ထားပေးပါ	ဆရာ/ဆရာမများလုံလောက်စွာရရှိရန်။
	ဖြစ်ခြင်း။	ခန့်ထားမှုမရှိ။			ရန်။	
၅။	**ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ**					
	ကျန်းမာရေးအခက်အခဲများ	ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးခန်းများ	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနနှင့်ကျန်းမာရေ	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန ကျန်းမာရေး	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန ကျန်းမာ	ဆေးပေးခန်းဆောက်လုပ်ခြင်း၊
	အရေးပေါ်ဖြစ်ပေါ်ပါက (ဥပမာ	မှာအ လှမ်းဝေးသဖြင့်ကိုယ်ဝန်ဆောင်၊	စောင့်ရှောက်မှုပေးသော ဖွံ့ဖြိုးရေး	စောင့်ရှောက်မှုပေးသော အဖွဲ့အစည်း	ရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသော အဖွဲ့	ဆေးခန်းပရိဘောဂနှင့် ကုသမှု
	ကိုယ်ဝန်ဆောင်များ၊ ပိုးထိ)	သက်ကြီးရွယ်အို၊နာတာရှည်များကုသ	အဖွဲ့အစည်းများရှိပါသည်။	များနှင့် ချိတ်ဆက်မှုအားနည်းခြင်း။	အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်	ကိရိယာများထားရှိပေးရန်နှင့်ဆေးဝါး
	ထိခိုက်မှုများရှိခြင်း။	ရန်ခက်ခဲခြင်း။			ရွက်ပေးခြင်း။	ပံ့ပိုးပေးရန်။
၆။	**ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ**					
	သောက်ရေလုံလောက်မှုမရှိခြင်း။	ကျေးရွာပိုင်မြေသားရေကန်မှန္တေရာသီ	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာအခက်အခဲ	သန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရေရရှိ	ကျေးရွာတွင်သန့်ရှင်းသောသောက်သုံး
		တွင် သောက်သုံးရေခန်းခြောက်သည်။	ဦးစီးဌာနမှ စက်ရေတွင်းတူးဖော်	များအားနည်းခြင်း။	စေရန်အိမ်တိုင်ယာရောက်ရေပေး	ရေရရှိရေး။ ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ
			ပေးပြီးဖြစ်ပါသည်။		ရေးစနစ်ဖြင့် ရေပိုက်လိုင်းများ	ဆောင်ရွက်ထားသော်လည်း ပိုမိုလုံ
					တပ်ဆင်ပေးခြင်း။ကျေးရွာပိုင်မြေ	လောက်မှုရှိစေရေး ဂါလံ၃၀၀၀ဆန့်
					ကွက်လပ်တွင် သောက်ရေအုတ်	အုတ်ရေကန် တည်ဆောက်ပေးရန်။
					ကန်များဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။	အိမ်တိုင်ယာရောက်ရေမီတာသုံးစနစ်
						ဖြင့် ရေသုံးစွဲနိုင်ရေးအတွက် ကျေးရွာ
						တွင်းရေပိုက်လိုင်းများ ဆောင်ရွက်ပေး
						ရန်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ဇယား – ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာတည်ဆောက်မှုအခြေပြဇယား

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းအရင်း	အလားအလာ	အဟန့်အတား နှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်
၇။	**လူငယ်ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ**					
	လူငယ်များစာဖတ်အားနည်း၍	ကျေးရွာတွင်စာကြည့်တိုက်မရှိခြင်း။	လူငယ်များရှိသည်၊ သင်ယူလိုစိတ်	ဗဟုသုတရှာဖွေရန်နှင့် လေ့လာသင်ယူ	လေ့လာသင်ယူနိုင်ရန် စာကြည့်	ကျေးရွာစာကြည့်တိုက်ဆောက်လုပ်
	လေ့လာသင်ယူစရာနေရာမရှိ။		ရှိကြသည်။	နေရာမရှိခြင်း။	တိုက်ဆောက်လုပ်ပေးခြင်း။	ပေးရန်၊ခေတ်မီအင်တာနက်စာကြည့်
						တိုက်ထူထောင်ရန်။
	လူငယ်များအားကစားတွင် ဝါသနာပါ	ဘောလုံးအားကစားဝါသနာပါ	ကျေးရွာရှိလူငယ်များ၏ စိတ်ဆန္ဒ	အားကစားကွင်းမရှိခြင်းနှင့် နည်းစ	နည်းစနစ်တကျတည်ဆောက်ထား	ဘောလုံးအားကစားကွင်းနှင့် နည်း
	သော်လည်း ထူးချွန်မှုအားနည်းခြင်း။	သော်လည်း ကစားရန် ဘောလုံးကွင်း	များ "မြန်မာ့အားကစားကမ္ဘာကို	နစ်များလိုအပ်ခြင်း။	သောဘောလုံးကွင်းတည်ဆောက်	စနစ်များ ပံ့ပိုးပေးခြင်း။
		မရှိခြင်း။	လွှမ်းမိုးစေရမည် "ဟုသောဆောင်ပုဒ်		ပေးခြင်း။	
			ကိုအသက်ဝင်အောင်စွမ်းဆောင်လို			
			ခြင်း၊ကျေးရွာတွင်အုပ်စုအဆင့်			
			ဘောလုံးကစားပွဲများကျင်းပ			
			ပါသည်။			
	ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲခြင်း။	ကျေးရွာအတွင်း ကျန်းမာရေး၊		အဆက်အသွယ်မရှိခြင်း၊ချိတ်ဆက်မှု	တယ်လီဖုန်းလိုင်းများကောင်းမွန်	ဆက်သွယ်ရေးအတွက်တယ်လီဖုန်း
		စီးပွားရေးနှင့် ရောင်းဝယ်ရေး၊		အားနည်းခြင်း။	စေရန် မြန်မာ့ဆက်သွယ်ရေး၊	တာဝါတိုင်များ ရရှိရေးဆောင်ရွက်
		သာရေး၊နာရေးကိစ္စများ အချိန်မှီ			Telenor၊OoredooCo;Ltd များ	ပေးရန်။
		ဆက်သွယ်နိုင်စေရန်။			ဖြင့်ချိတ်ဆက်ပေးရန်။	
	လူငယ်များကျေးရွာအတွင်းသာရေး၊	လူငယ်များဦးဆောင်နိုင်မှုအားနည်ခြင်း	ကျေးရွာအတွင်းလူငယ်များစွာရှိ	နည်းစနစ်တကျ ဦးဆောင်မည့်စီမံမှု	သင့်တော်သော ရန်ပုံငွေစနစ်ထူထော	လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများဖြည့်
	နာရေး ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ	နှင့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုရပ်တည်ရန်	သည်။	များနှင့် ရန်ပုံငွေများမရှိခြင်း။	ပေးခြင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစီမံ	ဆည်းပေးရန်၊ဦးဆောင်မှု၊စီမံခန့်ခွဲမှု
	ဆောင်ရွက်ရန် ခက်ခဲခြင်း။	ရန်ပုံငွေမရှိခြင်း။			ခွဲမှုသင်တန်းများပေးခြင်း။	သင်တန်းများပေးရန်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ဇယား – ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာတည်ဆောက်မှုအခြေပြဇယား

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းအရင်း	အလားအလာ	အဟန့်အတား နှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်
၈။	**ကျေးရွာရှိအခြေခံအဆောက်အဦးများ**					
	မိုးရာသီတွင် သွားလာရေးခက်ခဲခြင်း	မြေသားလမ်းကြမ်းဖြစ်နေပြီး မိုးရာသီ	လမ်းပြုပြင်ရန်ကျေးရွာသူ၊ကျေးရွာ	ကိုယ်ထူကိုယ်ထပြုပြင်ရန်ငွေကြေး	သက်ဆိုင်ရာဌာနများဖြင့်ချိတ်ဆက်	ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းပြုပြင်ပေးရန်၊
	ကြောင့် ပညာရေး၊ကျန်းမာရေး၊စားဝတ်	တွင် သွားလာရေးခက်ခဲသောကြောင့်	သားများမှ စိတ်အားထက်သန်ခြင်း။	မတတ်နိုင်ခြင်း၊သက်ဆိုင်ရာဌာန	ဆောင်ရွက်ပေးရန်။	ရွာတွင်းလမ်းပြုပြင်ပေးရန်။
	နေရေးများတွင် နှောင့်နှေးဒုက္ခရောက်ရ	ကျန်းမာရေး၊စားဝတ်နေရေး၊ပညာရေး		များမှလမ်းဖောက်လုပ်ပေးရန် အ		
	ပါသည်။	များ နှောင့်နှေးနောက်ကျရသည်၊မိုးရာ		ထောက်အပံ့အားနည်းခြင်း။		
		သီတွင် ကား၊ဆိုင်ကယ်မောင်းမရပါ။				
	ရွာတွင်လျှပ်စစ်မီးမရရှိသေးပါ။	လျှပ်စစ်မီးမရရှိသည့်အတွက် တစ်ပိုင်	ကျပ်ဆည်ဓါတ်အားခွဲရုံနှင့် တစ်အုပ်	ကျေးရွာမှ သက်ဆိုင်ရာဌာနများသို့	လျှပ်စစ်ဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်	ကျေးရွာ၏လျှပ်စစ်မီးလင်းရေးဆောင်
		တစ်နိုင်စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းများဆောင	စုတည်းတွင်ရှိပါသည်။	ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုအားနည်း	ဆောင်ရွက်ပေးရန်။	ရွက်ပေးရန်။
		ရွက်နိုင်မှုမရှိ၊ကျောင်းသား၊ကျောင်းသူ		ခြင်း။		
		များ ညဘက် စာပေလေ့လာရန် အခက်				
		အခဲဖြစ်ခြင်း။				
၉။	**မူဝါဒများ**					
	ယာမြေများတွင် ပုံစံ(၇)မရှိခြင်းကြောင့်	ပုံစံ(၇)လက်ဝယ်မရရှိခြင်းကြောင့် ဘိုး	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအထောက်အထား	ပုံစံ(၇)လျှောက်ထားရာတွင် အဆင့်	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ(၇)အမြန်ဆုံး	ပုံစံ(၇)ရရှိရေးဆောင်ရွက်ပေးရန်၊လယ်
	စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေမရခြင်း၊ဘိုးဘွားပိုင်	ဘွားပိုင်လယ်မြေများ ရောင်းဝယ်ပေါင်	များရှိသည်။	ဆင့်တင်ပြရခြင်း၊အချိန်ကြန့်ကြာ	ဆောင်ရွက်ပေးရန် လွှတ်တော်သို့	ယာမြေဥပဒေကို ပြင်ဆင်ပေးပါရန်။
	မြေယာများ ရောင်းဝယ်ပေါင်နှံမရခြင်း။	နှံ၍မရခြင်း၊စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေများ		ခြင်းနှင့်ကျေးရွာလူထုမှ မြေယာဥပဒေ	တင်ပြပေးရန်နှင့် ပြင်ဆင်ရေးဆွဲ	
		မရခြင်း။		နားလည်ရန် ခက်ခဲခြင်း။	ပေးရန်။	
	သီးနှံစျေးကွက်မတည်ငြိမ်သောကြောင့်	သီးနှံစျေးကွက်မတည်ငြိမ်သောကြောင့်	တောင်သူများတွင် သီးနှံများထွက်ရှိ	သီးနှံစျေးကွက်တည်ငြိမ်မှုမရှိခြင်း။	အစိုးရမှ သီးနှံစျေးကွက်တည်ငြိမ်	သီးနှံစျေးကွက်တည်ငြိမ်ရေး အစိုးရမှ
	တောင်သူများစားဝတ်နေရေးခက်ခဲခြင်း	တောင်သူများစားဝတ်နေရေးခက်ခဲခြင်း	သော်လည်း စျေးမကောင်းခြင်း။		ရေးမူဝါဒများချမှတ်ပေးရန်။	ဆောင်ရွက်ပေးရန်။
		စိုက်ဘဏ်ချေးငွေများပြန်မဆပ်နိုင်ခြင်း။				

ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ဇယား – ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာတည်ဆောက်မှုအခြေပြဇယား

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းအရင်း	အလားအလာ	အဟန့်အတား နှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်
၁၀။	**သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့်ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးကဏ္ဍ**					
	နွေရာသီကာလတွင် မီးဘေးအန္တရာယ်	မြို့နှင့်အလှမ်းကွာဝေးသောမီးသတ်	ကျေးရွာတွင် အရန်မီးသတ်တပ်ဖွဲ့	ငွေအရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြပါ။	နွေရာသီကာလတွင် မီးကင်းစောင့်	မီးကင်းတဲနှင့်အရေးပေါ်လက်စွဲ
	ရှိသည်။	တပ်ဖွဲ့များမှ လာရောက်ရန် အချိန်မ	ဖွဲ့စည်းထားပြီးဖြစ်သည်။		ခြင်းနှင့်ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးအစီ	မီးသတ်စက်များ ထားရှိပေးရန်။
		ရခြင်း။			အစဉ်များပြုလုပ်ခြင်း။	